cane participă deja, practic, la ridicarea unor importante obiective ale celui de-al 9-lea plan cincinal sovietic.

Primele declarații făcute cu prilejul acestei vizite de către președintele S.U.A. și secretarul general al C.C. al P.C.U.S. aduc noi precizări privind dialogul dintre cei doi interlocutori. „Am recunoscut, declara Richard Nixon, că, indiferent de deosebirile dintre ideologiile noastre și sistemele noastre sociale, putem dezvolta relații normale. Sîntem de acord asupra faptului că în secolul nuclear nu există alternativă la politica de pace. Ne-am asumat marea sarcină a limitării înarmărilor strategice. Am recunoscut, de asemenea, că sarcina noastră este respectarea cu scrupulozitate a drepturilor tuturor țărilor, mari și mici". Subliniind, la rîndul său, că îmbunătățirea relațiilor sovieto-americane „nu aduce în nici un fel prejudicii intereselor nici unei țări terțe", Leonid Brejnev își exprima convingerea că „actuala întîlnire va juca un rol important în întărirea în continuare a colaborării reciproc avantajoase între U.R.S.S. și S.U.A. și în îmbunătățirea climatului internațional, în ansamblu".

Vizita secretarului general al C.C. al P.C.U.S. în Statele Unite continuă. La înapoierea sa în țară, el se va opri în Franța, unde va face o vizită între 25 și 27 iunie.

Vasile Crișu

BERLIN

Ratificarea „Tratatului fundamental"

Corespondență de la Constantin Varvara

Tratatul privind bazele relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G. — sau, sub denumirea lui des folosită, „Tratatul fundamental" — a obținut, la 13 iunie, votul unanim al Camerei populare a Republicii Democrate Germane. În aceeași zi, președintele Consiliului de Stat al R.D.G., Walter Ulbricht, a semnat legea cu privire la tratat, consfințind intrarea lui în vigoare. Odată cu ratificarea sa, la 11 mai, de către Bundestagul R.F.G., documentul angajează cele două state germane să dezvolte între ele relații normale de bună vecinătate, întemeiate pe egalitatea în drepturi.

Tratatul este rezultatul unor intense și numeroase negocieri politice între cele două țări, inițiate în urma celor două întîlniri, din 1970, ale șefilor de guverne, Willi Stoph și Willy Brandt.

În ampla sa cuvîntare pe marginea tratatului, ministrul afacerilor externe, Otto Winzer, a prezentat punctul de vedere al guvernului R.D.G. față de evoluția raporturilor dintre cele două state germane. După ce a subliniat importanța tratatului, ministrul a relevat faptul că, pe continentul european — de unde, în secolul nostru, au izbucnit cele două războaie mondiale pustiitoare — s-au creat reale premise pentru înfăptuirea securității și a unei păci trainice. Cotitura spre mai bine — a declarat ministrul — este pornită din dorința și voința popoarelor europene de a putea munci în siguranță.

Trecînd la analiza prevederilor mai importante ale tratatului, Otto Winzer a insistat asupra articolului 2, care se conduce după scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite, articol în care se reliefează, în mod expres, principiul fundamental al egalității suverane a tuturor statelor. Potrivit ministrului de externe, acest principiu înseamnă : statele sînt din punct de vedere juridic egale ; fiecare stat are obligația să respecte personalitatea juridică a celorlalte state ; integritatea teritorială și independența politică a celorlalte state sînt inviolabile. Tot în cadrul egalității suverane — după care, potrivit Tratatului de la Berlin, se conduc cei doi parteneri — este cuprins — în opinia ministrului — și dreptul fiecărui stat să aleagă și să dezvolte sistemul său politic, social, economic și cultural, potrivit declarației privind principiile dreptului internațional.

În ceea ce privește efectele tratatului asupra relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G., Otto Winzer a declarat că Tratatul va face posibilă încheierea de acorduri în domeniile economiei, științei și tehnicii, circulației și reglementărilor juridice ale circulației, poștei și telecomunicațiilor, sănătății, culturii și sportului, protejării mediului înconjurător, în alte domenii de interes pentru cele două părți. „Cooperarea pașnică, reciproc avantajoasă, spre care tindem față de R.F.G., nu poate fi despărțită — a subliniat ministrul — de stricta respectare a principiilor egalității suverane, integrității teritoriale și neamestecului în treburile interne".

De asemenea, Otto Winzer a amintit, printre altele, hotărîrea comună a celor două guverne de a întreprinde demersurile necesare pentru a prezenta cererile lor în vederea admiterii celor două state în O.N.U. După cum s-a anunțat, aceasta s-a și înfăptuit zilele trecute, cînd secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, i-au fost înaintate cererile oficiale — a R.D.G. și, respectiv, a R.F.G. — de a fi primite cu drepturi depline în O.N.U.

În încheiere, ministrul afacerilor externe al R.D.G. a arătat că popoarele așteaptă de la R.D.G. și R.F.G. să-și aducă o contribuție valoroasă la conferința general-europeană, pentru ca Europa să devină un continent al păcii, încrederii și avantajului reciproc.

Odată cu intrarea în vigoare a tratatului, se trece la o nouă etapă în evoluția raporturilor R.D.G. — R.F.G. : aceea a aplicării prevederilor sale. În prealabil, au fost deja întreprinși pași însemnați. Astfel, guvernul R.D.G. a propus, în martie, fără a se mai aștepta intrarea în vigoare a tratatului, negocieri privind cooperarea în domeniul sănătății. De cîteva luni, se desfășoară tratative în vederea unui acord privind poșta și telecomunicațiile. Din ianuarie, activează o comisie care se ocupă de problemele delimitării frontierelor și de alte reglementări. Paralel cu aceasta, continuă și dialogul politic. Amintim, de pildă, recentele convorbiri pe care primul secretar al C.C. al P.S.U.G., Erich Honecker, le-a avut cu președintele fracțiunii F.S.D. din Bundestag, Herbert Wehner, și cu președintele fracțiunii P.L.D., Wolfgang Mischnick, eveniment larg oglindit în presa din R.D.G.

Intrarea în vigoare a Tratatului privind bazele relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G. pune astfel capăt unei moșteniri nefaste, rămase din perioada „războiului rece", și constituie, în același timp, o contribuție importantă la destinderea climatului politic în Europa.

PEKIN

Vizita lui Ci Pîn-fei în Europa occidentală și Asia

Londra. Întîlnire între ministrul de externe chinez Ci Pîn-fei și premierul britanic Edward Heath

Corespondență de la Ilie Tecuță

Călătoria oficială a ministrului afacerilor externe al R.P. Chineze, Ci Pîn-fei, începută în prima săptămînă a acestei luni în Europa occidentală (Marea Britanie, Franța) și continuată în Asia (Iran, Pakistan) se situează pe aceleași

coordonate dinamice ale acțiunilor diplomatice chineze din ultimii ani, de natură să se repercuteze pozitiv atît în ceea ce privește evoluția relațiilor bilaterale, cît și, pe un plan mai larg, în îmbunătățirea climatului politic general.

Convorbirile purtate de Ci Pîn-fei cu înalte oficialități ale țărilor vizitate s-au referit la o arie cuprinzătoare de probleme din sfera raporturilor bilaterale și internaționale, ele prilejuind, în egală măsură, o estimare a posibilităților de colaborare mutuală ce se deschid, în diferite domenii, și o mai bună cunoaștere și înțelegere a pozițiilor exprimate de părți.

Semnificative, din această perspectivă, sînt de exemplu declarațiile făcute de ministrul de externe chinez la sosirea la Londra (6 iunie), în care își exprima speranța că vizita sa în Marea Britanie va contribui la consolidarea prieteniei chino-britanice, subliniind că raporturile dintre cele două state s-au dezvoltat în ultimii ani prin eforturile comune ale ambelor părți. Relevînd, de asemenea, la un dineu oferit în onoarea sa de ministrul britanic de externe, Alec Douglas-Home, că țara sa se pronunță pentru o destindere sinceră, în conformitate cu aspirațiile popoarelor din Europa și lumea întreagă, Ci Pîn-fei își exprima satisfacția față de dezvoltarea relațiilor chino-britanice în domeniile politic, economic și cultural, evoluție ce răspunde dorinței și interesului celor două popoare.

După întrevederea cu premierul britanic, Edward Heath, ministrul chinez declara că a fost plăcut impresionat de dorința Angliei de a înțelege China și de a promova relații bune între cele două țări. „Convorbirile au avut rezultate pozitive. Am realizat o mai bună înțelegere a pozițiilor și opiniilor reciproce". Premierul Heath a acceptat invitația de a face o vizită oficială în R. P. Chineză, data acesteia urmînd a fi stabilită ulterior.

Între 10 și 13 iunie, Ci Pîn-fei s-a aflat în Franța. Discuțiile purtate cu omologul său, Michel Jobert, cu premierul Pierre Messmer și cu ministrul dezvoltării industriale și științifice, Jean Charbonnel, au avut același scop prioritar al impulsionării colaborării reciproce. La 13 iunie, Ci Pîn-fei a avut o întrevedere cu președintele Pompidou, prilej de evocare a posibilității dezvoltării schimburilor bilaterale în domeniile economic și cultural, precum și a unor probleme internaționale actuale. De altfel, după cum se știe, președintele Franței urmează să întreprindă în toamna acestui an o vizită oficială în R.P. Chineză.

Cu ocazia unui prînz oferit în onoarea ministrului de externe chinez, ministrul de externe al Franței, Michel Jobert, a adus elogii Chinei pentru realismul politicii sale. Ambii miniștri au subliniat existența unei strînse identități de vederi între țările lor.

Vizita în Anglia a fost încununată de succes, iar vizita în Franța a fost foarte rodnică — acestea sînt, în esență, aprecierile făcute de observatorii politici, de presa țărilor respective.

Sub aceleași auspicii favorabile, cu rezultate de natură să adîncească colaborarea pe planul relațiilor bilaterale, s-a desfășurat și călătoria ministrului de externe chinez la Teheran și Caraci, ea relevînd, potrivit declarațiilor făcute de părți, sentimentele de prietenie sinceră și respect reciproc ce animă popoarele chinez, iranian și pakistanez, dorința de ridicare a conlucrării dintre ele pe treptsuperioare.

N.A.T.O.

Un comunicat și mai multe probleme

Corespondență de la trimisul nostru special Cornel Răducanu

Fără să împărtășim opiniile pe care le proclamă, de obicei, secretarul general al N.A.T.O., nu putem, de data aceasta, să nu ne însușim pe deplin formula prin care Joseph Luns — e drept, nu în cadrul suprasolicitat și indiscret al obișnuitelor briefing-uri (informări pentru presă) cu care se trage cortina după orice reuniune N.A.T.O. — sintetiza, într-un cerc mai restrîns de ziariști, rezultatele întîlnirii de la Copenhaga : „S-a reușit să se lege la loc «pachetul» după ce, credeți-mă, a fost destul de greu să-i descurcăm nodurile".

Într-adevăr, după două zile de discuții, timp afectat după tradiție fiecăreia din cele două sesiuni anuale ale Consiliului ministerial al N.A.T.O., reuniunea de primăvară, a 16-a la număr și a doua după 15 ani găzduită de capitala Danemarcei, și-a încheiat la 15 iunie lucrările printr-un comunicat care reflectă, în ciuda terminologiei destul de vagi și asiduu elaborate, „pachetul" de probleme cu care este confruntată organizația politico-militară a Atlanticului de nord, aflată într-o permanentă și tot mai acută încercare de regăsire a unui echilibru interior și a unei reformulări de intenții față de solicitările evoluției politice europene. Se poate lesne imagina că, deși formal secretă, o întîlnire urmărită de 300 de ziariști nu putea să nu lase loc suficient de mișcare știrilor, sugerărilor, interpretărilor, mai ales cînd, în treacăt fie spus, fiecare dintre cele 15 delegații are cel puțin cîte un diplomat abilitat dirijării stricte a... indiscrețiilor. Și, astfel, beneficiind și noi de incontestabilul avantaj al poziției de observator *de visu*, semnalăm cititorilor noștri cîteva dintre simptomele actuale ale maladiei cronice de care suferă organismul atlantic. Încercăm, cu alte cuvinte, să privim în interiorul pachetului legat cu noduri greu de desfăcut, de care vorbea Joseph Luns, și ale cărui compartimente principale sînt acum afectate problemelor Europei, după și înaintea reuniunilor de la Helsinki, celor interoccidentale, după și înaintea seriilor de întrevederi declanșate de inițiativele diplomatice americane, celor militare, după și înaintea convorbirilor S.A.L.T. și celor de la Viena, și încă altor probleme, care s-au ivit, între timp, din imperfecțiuni de... planificare.

APRECIERI PRIVIND DIALOGUL PAN-EUROPEAN

Într-o avancronică la sesiune, Michel Tatu scria în „Le Monde" că, „în sfîrșit, rutina a fost părăsită", întrucît — remarca articolul — „după o lungă perioadă în care s-au desfășurat o serie de întîlniri consacrate agitației războinice", ultimele reuniuni ale N.A.T.O. „par să fi devenit pentru occidentali locul privilegiat al examinării progreselor în destinderea Est-Vest". Fără să-i acceptăm total diagnosticul dat atmosferei reale din N.A.T.O., nu avem motiv să-l contrazicem pe colegul francez, mai ales că, trecînd în revistă cele 15 discursuri pronunțate la Copenhaga și citind cu atenție comunicatul final, vom întîlni în acesta din urmă formulări ca : *„progresele în curs de desfășurare în ameliorarea relațiilor Est-Vest și reducerea tensiunii în Europa" ; „miniștrii s-au declarat satisfăcuți de ceea ce a fost posibil la Helsinki" ; „este rezonabil să se spună că la conferință se va putea ajunge la rezultate satisfăcătoare" ; „în consecință, ei s-au declarat dornici să abordeze prima fază a conferinței la 3 iulie"*.

Iată, așadar, cum au pătruns pînă și într-un document al N.A.T.O. realitățile în evoluție rapidă și pozitivă pe continentul european, modificările care încununează eforturile tenace de ani de zile ale țărilor socialiste, ale altor state, ale tuturor forțelor progresiste și democratice, ale opiniei publice, către înfăptuirea unui sistem de relații intereuropene noi, apărate de principii imuabile, spre beneficiul pe multiple planuri al tuturor popoarelor de pe continent. *„Ne aflăm deci,* — sublinia în cuvîntarea de deschidere a sesiunii primul ministru al Danemarcei, *Anker Jorgensen — într-un moment în care sînt condiții de a coopera pașnic și a obține o relaxare a tensiunilor. Este sincera speranță a guvernului și a poporului danez că reuniunea de la Helsinki va reprezenta un pas semnificativ într-un proces permanent de destindere"*. Această idee, completată și dezvoltată, evident cu nuanțe și accente deosebite, apare în toate luările de cuvînt, aprecierile și satisfacția față de rezultatele preliminariilor de la Helsinki fiind cu adevărat trăsăturile comune ale discuțiilor. Unii miniștri, ca, de pildă, *Walter Scheel*, au făcut o documentată trecere în revistă a principalelor momente care au înlesnit progresul pan-european, subliniind *„evoluția satisfăcătoare a relațiilor dintre cele două state germane și ameliorarea situației de la Berlin"* (formulări care apar, de altfel, și în comunicatul final), și a anunțat apropiata normalizare a relațiilor cu Cehoslovacia și, în continuare, cu Ungaria și Bulgaria. Alți miniștri, ca *Michel Jobert* (Franța), au considerat că *„rezultatele preliminariilor de la Helsinki ne dau garanția unor hotărîri satisfăcătoare și spiritul de lucru demonstrat acolo este un precedent important"*. Pe aceeași linie semnalăm și intervenția ministrului de externe al Turciei, *Bayulken*, care a avut cuvinte de laudă la adresa *„soluțiilor de compromis găsite pentru exprimarea pozițiilor țărilor non-europene din Mediterana"* (se știe că este vorba, în acest caz, de propunerea României, acceptată prin consens și care a eliminat dificultățile apărute în ultimele zile ale preliminariilor de la Helsinki).

În același timp, însă, sîntem datori să semnalăm că s-au făcut auzite, pe linia „regăsirii" N.A.T.O. apeluri mai mult

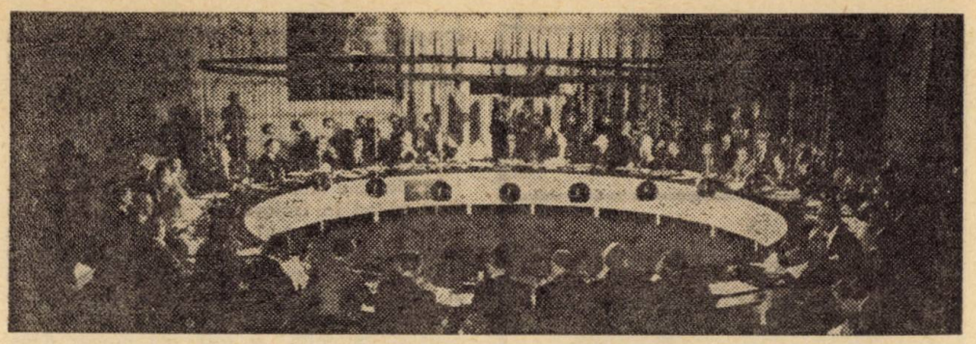

In sala reuniunii

„regăsirii menirii tradiționale" a N.A.T.O. apeluri mai mult sau mai puțin transparente la „vigilență în viitoarea etapă a discuțiilor general-europene", îndemnuri la „lipsă de grabă în examinarea pe comisii a problemelor ordinii de zi", în sfîrșit, chiar condiționarea de către unele țări (Olanda, Canada) a începutului fazei a doua a întîlnirii pan-europene de „fixarea datei de desfășurare în paralel a discuțiilor de la Viena", fapt menționat și în comunicatul final sub formula „consultării prealabile" a membrilor N.A.T.O. înaintea începerii lucrărilor pe comisii ale reuniunii general-europene.

Pentru opinia publică mondială și pentru toți cei care au putut măsura nemijlocit influența succesului de la Helsinki asupra atmosferei internaționale, procesul destinderii și cooperării europene este într-un asemenea avans irezistibil, încît vocile care la Copenhaga au exprimat, sub o formă sau alta, apeluri la vechile metode ale tergiversărilor și pretextelor, nu vor putea împiedica ceea ce, după expresia ministrului danez de externe, *K. B. Andersen*, a însemnat *„intrarea într-o eră de coexistență constructivă"*. Și, dacă ar fi să comentăm „argumentele" invocate de către unii participanți la reuniunea de la Copenhaga, ar trebui să amintim că, de fapt, răspunderea pentru modul lent în care se desfășoară convorbirile exploratorii de la Viena aparține tocmai acelor puteri care au preferat să discute problemele militare de la bloc la bloc, în locul unei examinări largi de către toate statele interesate. Și, mai mult după caracterizarea ziarului *„Le Monde"*, *„negocierile de la Viena nu avansează într-un ritm util fiindcă nu este vorba, pentru moment cel puțin, de un dosar Est-Vest, ci de un dosar Vest-Vest, membrii N.A.T.O. direct interesați, adică cei 15 minus Franța, trebuind mai întîi să-și definească ei înșiși pozițiile și obiectivele în negociere"*. Dar, cu aceasta, ne-am introdus, de fapt, în al doilea mare capitol al reuniunii nord-atlantice.

RESTRUCTURĂRI ȘI REEXAMINĂRI INTEROCCIDENTALE

Dacă consensul favorabil continuării dialogului intereuropean de la Helsinki nu a provocat surpriză observatorilor prezenți în capitala daneză, marea dilemă sub care a evoluat sesiunea a fost, după expresia lui *„Frankfurter Allgemeine Zeitung"*, *„nervozitatea și nesiguranța aliantei față de viitor"*. Veteranii reuniunilor N.A.T.O. — mă refer la ziariștii specialiști în acest domeniu — nu numai că nu pot evoca vreo întrunire care să fi ridicat atîtea semne de întrebare asupra perspectivelor de viitor ale organizației, dar consideră că, în ciuda reafirmărilor de rigoare din comunicatul final („miniștrii reafirmă principiile și obiectivele alianței stabilite acum un sfert de secol"), această sesiune N.A.T.O. reflectă *„procesul de pierdere de vigoare în condițiile noii ere de destindere Est-Vest"* și că *„în ciuda eforturilor liderilor săi, N.A.T.O. este considerat anacronic de mulți contribuabili care îi suportă chetuielile"*. Sînt cuvintele unui publicist de autoritate, *C. L. Sulzberger*, de la „New York Times".

Reflectînd îngrijorarea guvernului său față de procesul cronic de izolare crescîndă a N.A.T.O., în raport cu cerințele reale ale opiniei publice, ministrul de externe al Olandei, *Max Van den Stoel*, ajungea să declare în sesiune că *„N.A.T.O. are o nevoie nu numai de aviație, tancuri și tunuri. Are nevoie de largul sprijin popular, pentru a putea menține credibilitatea și vitalitatea alianței"*. Nu știu cum ar fi reacționat olandezii dacă sesiunea s-ar fi desfășurat la Haga, dar cei 7 000 de danezi care au demonstrat, ore în șir, joi 14 iunie, pe străzile din jurul lui Bella Centret, unde N.A.T.O. își apăra „credibilitatea" cu sîrmă ghimpată, detașamente de polițiști și soldați înarmați, nu păreau deloc convinși că un „plus de vigoare" ar mări popularitatea alianței. Și, în aceste condiții, dosarul viitorului alianței se afla pe masa conferinței sau, mai exact, solicita răspunsul participanților la ceea ce americanii, prin discursul lui Henry Kissinger și programul președintelui Nixon, au denumit „an al Europei", „reformularea bazelor alianței", „redistribuirea sarcinilor" etc.

Trecînd în revistă cele întîmplate la Copenhaga, se poate spune că, de fapt, la acest capitol sesiunea N.A.T.O. n-a fost altceva decît un dialog între S.U.A. și partenerii lor, unii privind ostil (Franța), alții fără nici un entuziasm (Canada, Italia) perspectiva de a se angaja de pe acum în ceea ce „Times"-ul londonez numea „presiunile domnului Rogers pentru schimbări în N.A.T.O.". Partenerii secretarului de stat al S.U.A. au încercat și au reușit să temporizeze cît se poate mai mult un răspuns la ceea ce Rogers a numit „o nouă structură conceptuală a alianței", au cerut clarificări, s-au opus unor discuții globale, au solicitat un program de discuții paralele, pe probleme specifice, monetare, militare și economice. Evitînd o confruntare directă cu aliații și vrînd să-i liniștească, William Rogers a ales calea — „mai bine mai puțin decît nimic". Și dacă comunicatul final constată recunoașterea *„schimbărilor profunde intervenite în toate domeniile activității internaționale"* (referire indirectă la tezele d-lui Kissinger), el admite, totuși, pregătirea în continuare, *„fără a prejudicia negocierile în alte organisme, a examinării relațiilor alianței într-un spirit de solidaritate și printr-un efort comun, în funcție de aceste schimbări"*. Trebuie să remarcăm aici că și această minimă reușită pentru tezele americane înseamnă, în fond, doar declanșarea unui îndelung proces a cărui primă examinare va fi probabil prilejuită de sesiunea din decembrie a Consiliului N.A.T.O. Dacă aceasta a fost, totuși, posibil, după părerea unor observatori autorizați, cauza trebuie căutată într-o anumită rectificare de ultim moment a poziției Franței. Într-adevăr, după discursul său din sesiune, în care declarase textual că „alianța este bună și nu are nevoie de modificări", ralierea d-lui Jobert la formula inclusă în comunicat marchează, într-o anumită măsură, o apropiere de opiniile exprimate de partenerii Franței din Piața comună, dintre care unii (Belgia, Olanda, R.F. Germania) au și avansat propuneri pentru viitorul document-declarație asupra relațiilor S.U.A.-Europa. Această formulă, evident mai modestă decît „Carta atlantică", și care, desigur, părăsește unele idei prea „îndrăznețe" ale d-lui Kissinger, ar urma să fie, în cazul cel mai fericit, definitivată în cursul anului viitor. După informațiile care au circulat pe coridoarele de la Bella Centret, noaptea lungă dintre 14 și 15 iunie, care a fost dedicată redactării comunicatului, a permis această „conciliere franco-americană" pentru a da alianței o aparență de bună dispoziție, exact în preajma angajării discuțiilor de fond asupra suportării cheltuielilor de întreținere a trupelor americane din Europa, a dezbaterilor economice ale G.A.T.T. de la Tokio, a problemelor monetare din cadrul F.M.I. — tot atîtea capitole ale contenciosului supraîncărcat dintre S.U.A. și partenerii săi vest-europeni. Așadar, după cum constată *„International Herald Tribune"*, *„ideea examinării globale, într-un fel de întîlnire multilaterală, pregătitoare și a unei eventuale reuniuni la nivel înalt, a căzut baltă, cel puțin deocamdată"*.

DESPRE CE NU VORBEȘTE COMUNICATUL

„A devenit lucru comun — comenta cu sarcasm ziarul danez «Politiken» — *că textele finale ale reuniunilor N.A.T.O. nu numai că nu reflectă strict atmosfera și conținutul dezbaterilor, dar sînt mai bogate în omisiuni decît în afirmații"*. Iată cîteva exemple: este imposibil să găsim în textul adoptat la sesiune vreo referire la ceea ce Mitchell Sharp (Canada) a denumit „pericolul transformării alianței într-o relație exclusivă între membrii mari ai N.A.T.O.; se omite faptul că între cei 15 există țări mari dar și țări mici". Nici remarca ministrului de externe danez asupra interesului tuturor țărilor europene la discuțiile privind reducerea forțelor militare din centrul Europei, și nu numai acolo, sau precizările lui Walter Scheel asupra necesității reducerii, într-o fază ulterioară, și a trupelor naționale, nu par să-și fi căpătat drept de exprimare în comunicat. Sau cum poate fi calificată tăcerea care înconjoară ceea ce a umbrit, la un moment dat, fără exagerare, chiar problematica oficială a sesiunii: conflictul anglo-islandez asupra pescuitului? Această dispută care a ocupat aproape în întregime dezbaterile din după-amiaza de 14 iunie, antrenînd majoritatea vorbitorilor, nu a putut ajunge la vreun rezultat, nici măcar în numeroasele întîlniri neoficiale ulterioare. Dacă la aceasta adăugăm și cererea Islandei de revizuire a tratatului cu S.U.A. din 1951 asupra bazei de la Keflavik, problemă, de asemenea, pusă în fața Consiliului N.A.T.O., iată tot atîtea probleme care *„fac să trosnească din încheieturi flancul de nord al N.A.T.O."*, și iată de ce „New York Times" semnala că în Islanda „vechi prejudicii și noi conflicte au amplificat tendințele neutraliste, dacă nu chiar antioccidentale".

Să manifestăm însă înțelegere! Dosarul e atît de încîlcit, viitorul (alianței) atît de controversat, sensurile solicitărilor atît de divergente, programul de lucru atît de încărcat, evoluțiile europene antibloc atît de prezente și de insistente, încît nu poți pretinde unui text de 15 paragrafe să cuprindă chiar totul...

REPORTAJ PE GLOB

În anul 874, Ingölfur Arnarson încă nu știa că va fi imortalizat ca primul fiu al unei noi națiuni

ȚARA DE GHEAȚĂ

George Serafin

Pentru cine vine la Reykjavik în iunie sau iulie, numele țării nedumerește. De ce – de gheață ? De la aeroportul Keflavik, cale de 45 de kilometri pînă în capitală, zăpada se zărește doar în depărtare, largi pete albe, în contururi ce par ciudate reproduceri ale fiordurilor de pe coastă, aducînd o umbră de lumină pe fețele aspre ale munților de piatră sură. În lunile de vară, lumina e în luptă continuă cu această materie inexorabil sumbră, care este roca vulcanică, element primordial, fundamental, al solului și peisajului islandez. Dar lumina triumfă. Compensîndu-și absența de-a lungul unui lung, prea lung anotimp hibernal, soarele stăruie acum pe cer cu generozitatea zeului ce-și îndreaptă greșeala. Lumina, de-o puritate deplină, invadează totul. Și totul o acceptă, i se deschide. Dacă e neagră, piatra reverberează scînteieri de diamant. Cenușie, sclipește ca argintul. Roșcată, palpită ca jeraticul.

La miezul nopții, privești de la fereastra hotelului panorama orașului. Lumina e ca la noi între zi și amurg, într-o după-amiază clară de solstițiu văratic. Reykjavik doarme. Țipenie de om pe străzi, liniște absolută, stranie, întreruptă doar, din cînd în cînd, de țipătul scurt, buimac, al vreunui pescăruș somnambul. Dispersate în jurul lacului din chiar inima capitalei, cățărate pe coline sau coborînd panta peninsulei spre golf, casele cu acoperișuri colorate în roșu, verde, albastru sau galben te îmbie să trăiești un basm. Și, totuși, nimic nu e mai autentic ca viață, ca realitate decît această insulă depărtată, la mijlocul drumurilor nordice dintre Europa și America. Da, este „țara de gheață", dacă te gîndești la marii și numeroșii săi ghețari, reminiscențe ale erei glaciare, la pustietatea unui teritoriu de 103 000 km² pe care locuiesc doar 200 000 de oameni, răspîndiți în cîteva centre sau ferme punctînd, la distanțe mari, prezența umană de-a lungul unui litoral îmblînzit de apele călătoare ale Gulf-Streamului. De gheață, dacă te gîndești la iernile lungi și la zăpada lor atît de răbdătoare. Și, totuși, Islanda e țara diferențelor extreme, a contrastelor. Ghețarii reci se ingeamănă cu vulcanii fierbinți, munții stîncoși privesc spre fiordurile primitoare ; izvoarele de apă caldă, țîșnind uneori în înalte coloane sculpturale, sînt alternativa la lacurile și rîurile reci, platourile imense și aride se delimitează prin granițele văilor înverzite șerpuind spre mare. Și, totuși, și mai ales, sînt locuitorii acestei insule, sînt islandezii. În condițiile unei clime aspre, ale unui pămînt auster, ei și-au cucerit unul din nivelurile de trai cele mai ridicate din lume. Nu e „societatea de consum" în structurile sale extreme, în polarizările sale excesive. E recompensa echilibrată pe care și-o acordă eforturilor și tenacității învingătoare în lupta cu natura.

În Reykjavik, majoritatea populației trăiește în case construite în ultimii 20 de ani. Dintre cele vechi păstrate, iată sediul guvernului islandez de acum 200 de ani

874—1973

Istoria Islandei este istoria unei mici națiuni trăind în izolare, cu resurse sărace, în mijlocul unei naturi dificile, dar cu voința de a-și crea o civilizație și o cultură demne de admirație. Între primul viking instalat aici în anul 874 și cei două sute de mii de locuitori de astăzi, existența islandezilor, în general ignorată, a fost un proces dens, desfășurat în etapele succesive ale nevoii de supraviețuire, aspirației la libertate și independență, dezvoltării materiale și spirituale.

Să recapitulăm datele fundamentale.

Vikingii norvegieni și din insulele celte descoperă insula în mijlocul secolului IX. Ingölfur Arnarson se hotărăște primul să se instaleze în Golful Aburind (Reykjavik), tentat de ospitalitatea litoralului, de mîngîierea vaporilor calzi ai gheizer-elor, de străfucirea ierbii pitice a țărmului. Aceasta s-a întîmplat în anul 874. Peste mai puțin de 60 de ani, micile comunități izolate resimt nevoia unei organizări politice comune și proclamă primul lor for suprem, Althing. La Thingvellir, în amfiteatrul natural construit de lava unor vulcani stinși, în decorul îmbogățit de vecinătatea unei cascade la fel de limpede ca lacul din mijlocul platoului, s-a născut astfel primul parlament din lume. Noua țară n-a durat independentă decît pînă în 1262, cînd a trecut sub suzeranitatea regilor norvegieni. Peste alte cîteva, puține, sute de ani, în 1537, Islanda, împreună cu Norvegia, se înclină, silite fiind, sceptrului regelui danez. Norvegia este atașată în 1814 Suediei, iar Islanda continuă să aparțină Danemarcei pînă în 1918, cînd obține o independență ciuntită, suveranul din țara lui Hamlet rămînînd și suveranul islandezilor. În 1944, separarea de Danemarca și, în sfîrșit, independența în raport cu puterile străine.

De atunci, Islanda a acceptat aparențele unei existențe la marginea lumii. Dar ce țară poate rămîne astăzi uitată, cînd fiecare are nevoie, într-un fel sau altul, într-o măsură sau alta, de celălalt ? Poziția sa strategică a inclus-o în N.A.T.O., Keflavik, port în partea sud-estică a insulei, ajungînd o importantă bază militară a S.U.A. Țara a devenit apoi membră a grupării economice a țărilor nordice, A.E.L.S. Mai recent, știrile despre „pămîntul de gheață" și-au asigurat un loc aparte în presa internațională. „Islanda și C.E.E." – „Islanda și revizuirea pactului cu S.U.A." – „Întîlnirea de la Reykjavik a marilor maeștri ai șahului Fischer și Spassky" – „Apariția în largul apelor islandeze a unei noi insule" – „Erupția vulcanică în insula islandeză Heimaey" – „Întîlnirea Nixon-Pompidou în capitala islandeză" – „Războiul codului". Știrile relatînd evenimentele de mai sus își etalează titlurile mari în toate ziarele lumii, de la pagina întîi pînă la cea sportivă. Nici una parcă nu suscită însă atît interes ca problema pescuitului. Nu se spune deschis, nu se dorește, dar lucrul nu poate fi evitat : pescuitul și limitele controversate ale ariei de pescuit și ale mării teritoriale răbufnesc în dimensiuni de conflicte internaționale.

„GOD SAVE THE COD"

Pentru englezi, „God save the queen" (sau king) – „Domnul să ocrotească pe regină" – este un simbol ce dă titlul imnului național. Pentru islandezi, „Domnul ocrotească-ne codul" este nu numai o replică malițioasă și un slogan pentru demonstrații de masă : este o problemă de viață. Pescuitul este elementul primordial în economia

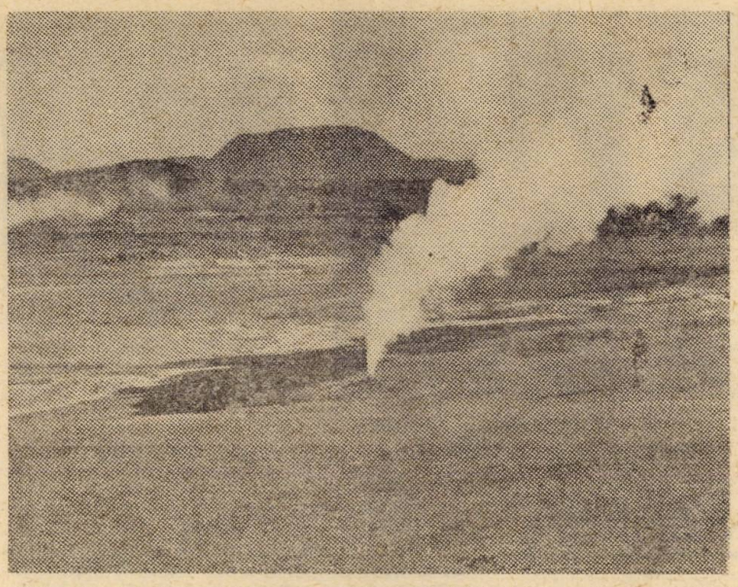

Țișnind în coloane sculpturale, gheizerele încălzesc, țara de gheață"

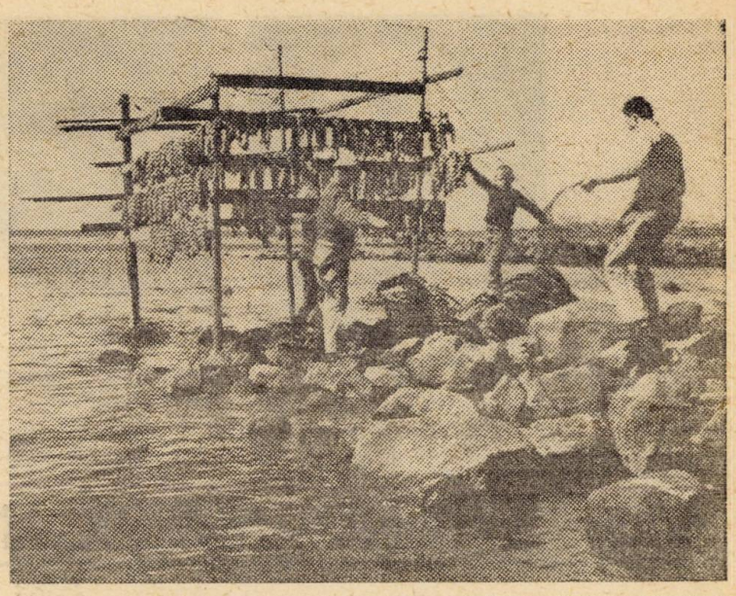

Peștele se consumă — și mai ales se vinde — în cele mai diferite forme, inclusiv uscat la soare și vînt

țării, peștele – congelat, uscat, afumat sau în conserve – reprezentînd 80 la sută din exportul țării. Care importă aproape totul : de la creioane la automobile, de la făină la mătase, de la ace de cusut la vapoare și nave pescărești.

De sute și sute de ani, islandezii au făcut din pescuit îndeletnicirea lor principală, apele mării ce le înconjoară insula abundînd în pești ce își găsesc aici hrana de bază, planctonul. De la pescuitul cu undița la navele moderne, istoria uneia din cele mai vechi ocupații ale omului ar trebui scrisă în Islanda. Zburînd cu avionul de-a lungul coastelor, poți zări permanent cîteva din cele 875 vase pescărești cîte posedă Islanda, în plină activitate, descărcînd în porturi minuscule, în sătulețe pitoresc colorate, năvoadele încărcate spre care păsările de mare se reped ca viespile pe un fagure de miere.

Dar la avuțiile mării pretind și alții că au dreptul. Și în apele islandeze pătrund, mereu mai numeroase în ultimii ani, mereu mai modernizate tehnic, navele pescărești ale concurenților. „Vasele engleze și vest-germane, în special cele care vin la noi, nu respectă regulile elementare pentru a permite faunei submarine să se regenereze" – acuză islandezii. „Pescuim din ce în ce mai puțin. În primele patru luni ale acestui an, care sînt cele mai importante pentru pescuit, micile noastre vase au pescuit cu 11 la sută mai puțin cod decît în anul trecut" – explică unul din conducătorii celei mai importante asociații de exportatori islandezi. Heringii sînt pe cale de dispariție. În 1966, ei reprezentau, prin cele 770 000 tone pescuite, jumătate din totalul realizat de întreaga flotă islandeză. În 1971, năvoadele n-au mai putut captura decît 61 800 tone. Și statisticile, în care islandezii încep să devină experți, arată că : rata mortalității la cod, în apele islandeze, este de 70 la sută la peștele adult și 50 la sută la cel tînăr. Or, un raport britanic confirmă că 87 la sută din codul pescuit de englezi în aceeași epocă era pește tînăr, ce n-a mai apucat să se reproducă.

Care sînt, deci, argumentele islandeze în favoarea extinderii la 50 mile a zonei de pescuit ?

În primul rînd, este nevoie de prezervarea stocurilor de pește din apele insulei, supraexploatarea amenințînd cu dispariția acestuia ; apoi, economia islandeză depinde în mod vital de industria peștelui, produsele respective reprezentînd între 70 la sută și 80 la sută din totalul vînzărilor în străinătate, în raport cu 0,2 la sută la englezi și vest-germani, 1,8 la sută la japonezi, 10,6 la sută la norvegieni ; Islanda nu încalcă nici o lege internațională extinzîndu-și limitele apelor de pescuit, alte state care nu depind în aceeași măsură de această industrie prelungindu-și cu mult, de altfel, limita peste 50 de mile ; concentrarea atîtor nave în jurul insulei islandeze distruge echilibrul ecologic și poluează la un grad primejdios apele mării și litoralul insulei.

Dar islandezii nu limitează argumentele la considerațiuni economice și ecologice. Faptul că vasele pescărești britanice sînt însoțite de nave militare este interpretat ca un act de presiune politică și militară, incompatibil cu normele ce prevalează tot mai mult astăzi în relațiile internaționale, incompatibil chiar cu apartenența la aceeași alianță militară a celor două țări. În tot cazul, guvernul țării a hotărît să ridice problema în cadrul N.A.T.O., și poate la O.N.U. Problema nu e simplă și nu sînt puțini cei care, simpatizînd cu Islanda, își pun totuși întrebarea dacă nu ne aflăm în pragul situației în care mările și oceanele să ajungă să fie împărțite și repartizate pe felii, navigația urmînd să fie asigurată doar prin culoare și trasee fixe. În același timp, unii islandezi se întreabă dacă nu e momentul unei reconsiderări a acestei economii bazate aproape exclusiv pe un singur produs și dacă folosirea mai largă a unor resurse proprii, ca izvoarele fierbinți și căderile de apă, n-ar putea înlesni inițierea unei industrii mai diversificate.

Este o problemă a islandezilor și, fără îndoială, propria lor chibzuință, atît de fericit verificată în trecut, va găsi răspunsul pozitiv și de data aceasta.

DESCHIDEREA

Nu cred, totuși, că problema pescuitului este aceea care a declanșat orientarea afirmată de conducerea Islandei pe planul relațiilor internaționale. Este adevărat, a atras mai mult interesul și atenția lumii exterioare față de locul și rolul pe care această mică țară dorește să le aibă în concertul națiunilor. Am cunoscut Islanda cu prilejul unei conferințe internaționale consacrate securității și cooperării în Europa. Competența, familiaritatea pe care gazdele le-au dovedit în cunoașterea vieții internaționale, a aspirațiilor și tendințelor ce se afirmă astăzi tot mai viguros pe continentul de care sînt legați nu atît geograficește, cît mai ales prin tradiții, le-au atras imediat simpatia participanților.

„Procură-mi, te rog, documente despre politica externă a României, m-a rugat Einar Haraldsson, din Comitetul de pregătire a conferinței. Politica președintelui Ceaușescu se bucură la noi de cel mai mare interes și numele țării sale trezește întotdeauna la noi cel mai mare ecou".

Aprecieri frumoase rostește și Ragnar Arnalds, președintele partidului Alianța poporului, atunci cînd evocă vizita sa în România, cu prilejul Congresului al X-lea al partidului nostru.

Ministrul de externe, dl Einar Agustsson, are amabilitatea să mă primească pentru a-mi împărtăși unele din preocupările și principiile de bază ale politicii internaționale a țării.

– Am participat cu interes la consultările pregătitoare de la Helsinki, ne spune domnia-sa, pentru că sperăm ca apropiata Conferință pan-europeană să aducă în relațiile dintre statele continentului destindere, cooperare, securitate și pace. Nădăjduim că alianțele militare vor deveni tot mai anacronice și militățm pentru depășirea lor.

Ministrul islandez apreciază apoi că în lumea de astăzi țările mici și mijlocii au un rol de jucat și trebuie să-l joace :

– Pe acest plan, împărtășim poziția României și o apreciem ca deosebit de justă și valoroasă.

Din punctul de vedere islandez, „conflictul codului" ridică în egală măsură o problemă de interes național vital și o problemă de înțelegere internațională. Pentru șeful diplomației islandeze, este necesar ca navele militare britanice să fie retrase din apele islandeze, iar, în ce privește Germania federală, se pregătesc negocieri pentru un aranjament referitor la pescuit. Guvernul urmează o linie a cooperării și bunei înțelegeri, a abolirii argumentelor militare și altor forme de presiune, a respectului față de interesele și personalitatea fiecăruia. Islanda dorește să fie o insulă a păcii, într-o mare a păcii, într-o lume a păcii.

■

Din nou autobuzul, spre aeroport. Din nou sentimentul că mergi pe o bucățică ruptă din Lună. Dar acum știi cu convingere că dincolo de metafora impusă de peisaj, aici trăiesc 200 000 de cosmonauți ce fac dintr-o insulă de piatră una din țările cele mai avansate, în care atmosfera este la fel de pură ca acum 1 000 de ani, în care nu se comite nici o crimă, nici o tîlhărie, în care singurele arme sînt patru tunuri ce-și celebrează în această vară centenarul, o țară în care omul și natura realizează fericit și rodnic o echilibrată conviețuire.

America Latină — un edificiu cu mai mulți arhitecți

Fidel Castro (Cuba)

Salvador Allende (Chile)

Juan Velasco Alvarado (Peru)

Omar Torrijos (Panama)

1973 — „LATINO-AMERICANIZAREA"

Lideri și programe politice

Un continent al cărui nume are pentru noi rezonanțe familiare : America Latină. O fișie îngustă, întinsă, parcă prin compensație, de-a lungul marginilor agitate ale continentului : Chile. În rînd disciplinat, fiecare cu ieșire la mare : Peru, Ecuador, Columbia, Venezuela. Spațiu, mult spațiu : Brazilia. La dimensiuni reduse, o copie a continentului : Argentina. Între ele, Uruguay. Spre Mexic, o punte subțire : America Centrală. Atlanticul și Pacificul se simt aici mai aproape. Comunică de circa un secol : Canalul Panama. Continentului nu-i lipsește personalitatea geografică. Lume nouă, descoperită tîrziu, are tot misterul pămînturilor unde căutătorii nu și-au terminat încă lucrul. Între timp, oamenii trăiesc și adaugă istoriei alte epoci, o altă personalitate.

La ultima sesiune a Adunării Generale a Organizației Statelor Americane (O.S.A.), a circulat cu insistență și cu destul succes o teorie nu foarte nouă, dar neformulată pînă acum atît de precis. Recunoașterea existenței „pluralismului ideologic" pe continentul latino-american, chiar dacă se realizase practic, nu era unanim acceptată ca idee, cel puțin sub forma definirii ca atare a fenomenului.

Conținutul proceselor politice cuprinse între Mexic și Țara de Foc nu dă, în nici un caz, naștere la confuzii. Dar, dacă o asemenea evidență devine la un moment dat obligatorie, nu același lucru se întîmplă cu concluzia că pe continentul latino-american se constată o diversitate de evoluții, provenite din aplicarea în practică a unor concepții corespunzătoare. La amintita reuniune a O.S.A., includerea acestui concept ca punct al unei rezoluții tindea, conform dorinței unor state latino-americane al căror număr este în creștere, să faciliteze reintrarea Cubei în cadrul organizației. La încheierea reuniunii, marea majoritate a delegațiilor au fost de părere că aceasta este numai o chestiune de timp, ce se va rezolva cu suficientă operativitate. Pe lîngă consecințele imediate, recunoașterea „pluralismului ideologic" rămîne un bun cîștigat, o generalizare a unor fapte reale cărora li se adaugă noi elemente.

America Latină cunoaște astăzi individualizarea unor concepții politice, consolidarea unor programe guvernamentale și a unor doctrine politice proprii. Numai o asemenea mișcare de idei poate explica, în ultimă instanță, transformările radicale care au cuprins continentul, mai ales începînd din anii '60. O.S.A. a trăit mulți ani la unison, cuprinsă de o anumită obosească de gîndire foarte convenabilă tendințelor de hegemonie ale diplomației nord-americane. Or, ceea ce caracterizează azi continentul sînt tocmai liniile politice proprii, programele decise în conformitate cu interesele naționale și pe baza cărora se desfășoară activitatea pe plan intern și extern. Improvizațiile au fost înlocuite de platforme elaborate de guvernare, de teoretizări care definesc sensul unor acțiuni politico-economice bine gîndite.

Fenomenul ce se lasă sesizat în ultimul timp, prezent în diferite țări ale continentului sub forme mai puțin sau mai bine precizate, este departe de a avea un caracter uniform. Diversitatea formelor de manifestare a conținutului lor îi dă, din contră, nota specifică. Realități concrete diferite nasc strategii concrete diferite, sensul și direcția acestora avînd, în schimb, elementul comun al aspirațiilor spre progres și dezvoltare independentă, spre afirmarea suveranității și a dreptului de recuperare a bogățiilor naționale, spre consolidarea cooperării latino-americane și transformarea structurilor politico-economice învechite. Ca urmare a acestor idei, „ne aflăm în plină construcție a celei de-a doua independențe a țărilor noastre" — spunea președintele Allende în timpul vizitei sale la Lima, folosind o expresie — „a doua independență" — devenită azi curentă.

Se face o aluzie optimistă la momentele eroice ale cîștigării independenței de stat — cu peste un secol și jumătate în urmă — care își găsesc un corespondent în lupta contemporană a țărilor latino-americane în curs de dezvoltare, pentru consolidarea independenței economice. Naționalizările din Chile — cupru, salpetru, bănci etc. —, reforma agrară și întărirea rolului statului în economia peruviană, legea venezueleană a „reversiunii petrolului", legea hidrocarburilor din Ecuador, demersurile panameze privind revizuirea tratatului cu Statele Unite asupra Canalului Panama, programul social inițiat de președintele Campora în Argentina, controlul asupra investițiilor străine pe care l-au instituit țările „Grupului andin", sînt, într-o enumerare poate prea selectivă, urmările firești ale unor programe bine definite de guvernare.

Construcția societății socialiste în Cuba a marcat deja, cu ani în urmă, concepțiile politice progresiste care se afirmă în America Latină. Înfruntînd diplomația nord-americană, influentă pe continent, ele și-au creat un statut stabil, ducînd astăzi la cererea reintegrării Cubei în Organizația Statelor Americane, ca și la decizia unor state — printre care Chile, Peru, Argentina — de a relua relațiile cu Havana, întrerupte în deceniul trecut. Luciditatea politică, dorința de refacere a „familiei latino-americane", confruntarea altor state de pe continent cu obstrucțiile și presiunile „capitalismului dezvoltat", mai ales din nord, au făcut ca, dincolo de deosebirile ideologice, Cuba să reintre în circuitul diplomatic al continentului. Fidel Castro a vizitat Santiago de Chile, Osvaldo Dorticos a fost prezent la instaurarea președintelui Campora la Buenos Aires, Cuba a participat la reuniunea „celor 77" de la Lima.

Rezultat al deciziei urnelor, instalarea guvernului Allende, reprezentant al coaliției Unitatea Populară, a adus cu sine o nouă concepție politică după care se modelează azi societatea chiliană. Într-un mesaj adresat Parlamentului, Salvador Allende declara : „Țara noastră încearcă să rezolve problemele care înfruntă «lumea a treia». Dar, cu profunzimea pe care o imprimă impulsul revoluționar, cu urgența pe care o impun lipsurile materiale ale populației noastre. Orice model de creștere ca și orice plan politic general conține o ordine a priorităților. Pentru noi, prioritățile sînt impuse de eliberarea socială, de bunăstarea muncitorilor și a celor care duc cele mai mari lipsuri. Al doilea aspect principal pe care vreau să-l scot în evidență este faptul că guvernul meu indică cu claritate nu numai marile obiective pe care vrem să le atingem ; el arată clar și drumul ce trebuie urmat, etapele succesive și mecanismele cu ajutorul cărora vrem să ne apropiem de obiectivele programatice. Funcția instituțiilor de stat este centrală în lupta revoluționară ; a le pune în serviciul muncitorilor a fost scopul principal al luptei politice în cursul

Hector Campora
(Argentina)

Rafael Caldera
(Venezuela)

Luis Echeverria
(Mexic)

mai multor generații pînă la cucerirea conducerii puterii executive, cu misiunea de a realiza schimbările structurale care să permită muncitorilor accesul la conducerea statului. Din această cauză, este important să ne definim poziția față de regimul instituțional. Guvernul meu susține că pentru procesul revoluționar există o cale care nu constă în distrugerea violentă a actualului regim instituțional și constituțional. Noi nu vedem calea revoluției chiliene în distrugerea violentă a aparatului de stat. Ceea ce poporul nostru a construit în decurs de mai multe generații de luptă îi permite să folosească condiții create de istoria noastră, pentru a înlocui baza capitalistă a regimului instituțional în vigoare cu alta care să corespundă noilor realități sociale". Este vorba, practic, de crearea unui regim instituțional care să asigure deținerea directă a puterii economice și politice de către clasele angajate în revoluție. Alegerea căilor legale se justifică prin faptul că „majoritatea covîrșitoare a chilienilor, fie că se declară sau nu în favoarea guvernului actual, sînt de partea transformărilor progresiste în măsura în care sînt înfăptuite în conformitate cu legile". Naționalizarea cuprului, reforma agrară s-au realizat tocmai în asemenea condiții. Dacă „dezvoltarea economiei este o sarcină revoluționară" ce revine întregii populații în lupta pentru contracararea opoziției și alcătuirea unei noi constituții, de trecere la socialism, conducerea întregului proces început în septembrie 1970 depinde, între altele, de omogenitatea Unității Populare, de unitatea sa de acțiune. „Nimeni nu trebuie să se sustragă de la sarcina de a contribui cu inițiative la documentul care va consolida, sub aspect constituțional, ceea ce am realizat pe cale revoluționară în cadrul infrastructurii economice".

Individualitatea acestor procese, a căilor și soluțiilor alese, despre care Salvador Allende vorbește adesea, este și punctul de vedere al președintelui Juan Velasco Alvarado, din țara vecină, Peru. Continuarea reformei agrare, aplicarea reformei învățămîntului, consolidarea sistemelor de participare organizată a peruvienilor la conducerea economiei, susținerea extinderii apelor teritoriale la 200 de mile marine sînt cîteva din prioritățile guvernului peruvian. Confruntarea cu forțele externe afectate de măsurile antimonopoliste nu are efecte demobilizatoare : „Lupta pentru suveranitate este lupta contra dominației economice străine — a declarat președintele Velasco Alvarado. Dezvoltarea noastră înseamnă, de aceea, un efort constant pentru apărarea bogățiilor noastre naturale, a bogăției solului nostru, a mării noastre și a muncii oamenilor noștri, cu scopul ca toate acestea să servească cauzei drepte a tuturor peruvienilor. Există în esența însăși a filiației noastre revoluționare o poziție clară antiimperialistă, care nu poate fi abandonată decît cu prețul abandonării propriei rațiuni de a fi a guvernului revoluționar al poporului peruvian".

Personalitatea procesului peruvian, semnalează președintele, nu constituie o piedică pentru bunul mers al colaborării latino-americane. „Recunoașterea faptului că sîntem altceva nu trebuie să perturbeze deloc pacea pe continentul nostru. America Latină nu poate să mai fie un univers politic omogen. Au apărut deja foarte puternice forțe transformatoare orientate spre substituirea ordinii tradiționale printr-o nouă ordine justă. Noi forme de orînduire economică, politică și socială au început să apară pe continentul nostru. Asemenea procese sînt, pînă acum, destul de deosebite și, probabil, vor fi și în viitor. Au în comun doar respingerea sistemelor de viață politică și economică bazate pe exploatare și nedreptate. Dar forma concretă de realizare a acestor deziderate este deosebită de la țară la țară. Aceasta obligă la renunțarea la noțiunea greșită a uniformității latino-americane. Toți trebuie să avem suficientă maturitate pentru a recunoaște diferențele și specificul țărilor noastre. A respecta divergențele nu înseamnă în nici un caz a împărtăși scopurile. Este momentul ca toți să ne obișnuim a trăi în pace, respectînd poziții deosebite de ale noastre".

Declarația comună semnată la încheierea vizitei președintelui Venezuelei, Rafael Caldera, la Lima menționa pe această idee că cele două guverne își exprimă adeziunea față de „întreținerea de relații între țări cu sisteme sociale diferite" și condamnă „acțiunile menite să izoleze o națiune latino-americană, oricare ar fi ea, din cauza orientării politice a guvernului său". Consemnată și în document, poziția președintelui Caldera față de cursul „evenimentelor interne dintr-o țară sau alta este de sprijin față de dreptul națiunilor de a-și căuta o cale proprie spre noi modalități de organizare economică și politică, bazate pe interesul sincer al popoarelor, pe autodeterminare, suveranitate și o justă transformare a structurilor". Dreptul de a apăra și dispune în mod liber de resursele naturale face ca „orice încercare de a împiedica sau a crea obstacole, în mod direct sau indirect, în calea acestui drept, să contravină autodeterminării în condiții de libertate și neamestec, să fie contrară înțelegerii și egalității reale între state". Solidaritatea cu procesele revoluționare din Chile și Peru, reconsiderarea poziției față de Cuba, în sensul punerii în discuție a restabilirii relațiilor, intrarea în grupul țărilor „Pactului andin", cu toate consecințele ce decurg de aici, inclusiv introducerea controlului asupra capitalului străin, naționalizarea specific venezueleană a petrolului (odată cu expirarea concesiunilor, în 1983) au fost realizate de guvernul Caldera pe baza pozițiilor de principiu enunțate.

Unele în plină desfășurare, altele în curs de afirmare, concepțiile politice ce se conturează în programe social-economice din în ce mai coerente și mai ample, dau astăzi posibilitatea unei sume politice revelatoare. Mexicul se pronunță, prin președintele Echeverria, pentru deschiderea către lume (un semnificativ turneu a inclus recent Canada, Marea Britanie, Franța, Belgia, U.R.S.S. și China, după o vizită mai veche în Japonia), pentru alcătuirea unei „Carte a drepturilor și obligațiilor economice ale statelor", pentru denuclearizarea Americii Latine. Omar Torrijos, șeful guvernului panamez, este promotorul „internaționalizării căilor maritime de acces", liderul mișcării de protest față de prezența bazelor militare americane din zona Canalului Panama și față de păstrarea jurisdicției americane pe o parte a teritoriului național. Instalat recent, președintele Hector Campora al Argentinei își precizează pozițiile pe plan intern și extern : legalizarea partidului comunist, amnistierea deținuților politici, program social de dimensiuni naționale, stabilirea de relații cu Cuba și alte țări socialiste. „Justițialismul", teorie mai veche, sinonimă peronismului, se redefinește ca orientare politică, adaptîndu-se Argentinei anului 1973.

O evidență se impune : continentul gîndește și trăiește pe termen lung. Nu lipsesc obstacolele și nici adepții lor : „Kennecott", „I.T.T.", veto-ul american din Consiliul de Securitate adresat proiectului de rezoluție privind Canalul Panama, dreapta tradițională, capitalul străin și profiturile lui. În condiții politice diferite, fiecare din liniile ce trasează direcția evenimentelor merge mai departe sau se oprește mai aproape de o etapă dată. Se cuceresc poziții înaintate sau se adoptă măsuri parțiale ce nu modifică solul rădăcinilor politice. Neferite de limite, noile orientări nu lasă, totuși, nici o îndoială asupra cristalizărilor ce se formează în planul ideilor continentului.

Teren al unor prefaceri social-politice cu caracter progresist, America Latină pune în evidență lupta pentru eliberarea de sub dominația marilor monopoluri, pentru promovarea în viața politică, economică și socială a unor măsuri cu caracter democratic, menite să consolideze independența națională, pentru afirmarea principiilor respectării depline a suveranității naționale, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, principii în măsură să asigure instaurarea unor relații noi între state, conform aspirațiilor de egalitate și progres exprimate în repetate rînduri de țările latino-americane. Cu puncte comune, generate de probleme, întrebări, obstacole comune, reflecțiile politice ale generației latino-americane la putere, ale liderilor ei, sînt tot atîtea premise ale profundelor transformări din ultimul timp : un proces extrem de complex, aflat în plină ascensiune, care a introdus, autodefinindu-se, un termen nou în vocabularul politic : „latino-americanizarea".

Anca Voican

ÎN NUMĂRUL VIITOR — aspectele concrete ale finalizării concepțiilor și programelor evocate.

NORODOM SIANUK despre:

In curînd sosește în țara noastră, într-o vizită neoficială, Samdech Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei, cu soția, prințesa Monique Sianuk. Această vizită se înscrie într-un vast turneu întreprins în lunile mai și iunie de prințul Norodom Sianuk într-o serie de state prietene — Algeria, Senegal, Guineea, Mali, Congo, Zambia, Maroc, Mauritania, Albania, Iugoslavia, România.

Născut la 31 octombrie 1922, la Pnom Penh, Samdech Norodom Sianuk a fost proclamat, în anul 1941, rege al Cambodgiei, succedînd bunicului său, regele Sisowath Monivong.

După cel de-al doilea război mondial Norodom Sianuk a depus toate eforturile pentru obținerea independenței țării sale. Ziua de 9 noiembrie 1953, ziua retragerii din Cambodgia a comandamentului militar francez, a fost adoptată ca dată oficială consacrînd independența Cambodgiei, garantată apoi prin Acordurile de la Geneva din 1954. În martie 1955, deoarece cadrul constituțional interzicea regelui să desfășoare activitate politică, Norodom Sianuk renunță la tron, în favoarea tatălui său. În același an, Sianuk pune bazele partidului Sangkum Reastr Niyum (Comunitatea Socialistă Populară), care se pronunță pentru o politică externă de neutralitate, bazată pe principiile coexistenței pașnice. Între 1955 și 1960, Samdech Norodom Sianuk a deținut, în cîteva rînduri, funcția de prim-ministru. La 22 iunie 1960, la moartea tatălui său, regele Suramarit, prințul Norodom Sianuk acceptă funcția de șef al statului pe care o deține în prezent.

Samdech Norodom Sianuk a luat parte activă la prima Conferință a țărilor afro-asiatice, ale cărei lucrări s-au desfășurat, în aprilie 1955, la Bandung. În același an, Regatul Cambodgiei își proclamă adeziunea oficială la cele cinci principii ale coexistenței pașnice. În 1965, la inițiativa lui Norodom Sianuk, la Pnom Penh a avut loc prima Conferință a popoarelor indochineze, menită să unifice lupta acestora împotriva agresiunii imperialiste.

În martie 1970, cercurile reacționare din țară, ostile intereselor naționale și sprijinite de S.U.A., organizează o lovitură de stat. La 23 martie 1970, Norodom Sianuk anunță constituirea Frontului Unit Național și a Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei.

Reunind pe aceeași platformă politică toate forțele patriotice și progresiste ale țării, Frontul Unit Național, în frunte cu Samdech Norodom Sianuk, și Guvernul Regal de Uniune Națională au inițiat o amplă ofensivă pentru înlăturarea regimului marionetă, pentru redobîndirea libertății și suveranității țării, pentru o Cambodgie independentă, neutră, democratică și prosperă.

Cambodgia

Suprafața : **181 035 km².**

Populația : **aproximativ 6,7 milioane locuitori (în 1969).**

Economia : **țară agrară, cu economia bazată pe producția de orez, cauciuc, lemn, porumb, pește conservat, tutun, piper, piei.**

Regim politic : **regat constituțional. La 18 martie 1970, lovitura de stat a unui grup de ofițeri de dreapta conduși de Lon Nol și Sirik Matak uzurpează regimul legal al prințului Norodom Sianuk și deschide calea intervenției trupelor americane și saigoneze în Cambodgia. Reacția poporului cambodgian se exprimă prin formarea forțelor populare de eliberare naționala (F.A.P.E.N.C.) conduse de Frontul Unit Național al Cambodgiei (F.U.N.C.) și Guvernul Regal de Uniune Națională al Cambodgiei (G.R.U.N.C.), care au în fruntea lor pe prințul Norodom Sianuk.**

Situația actuală : **G.R.U.N.C. controlează 90 la sută din teritoriul național, suprafață care adăpostește 80 la sută din populație. Pe plan internațional, el este recunoscut ca singurul guvern legal și legitim al Cambodgiei de aproape 40 de state din Asia, Europa, Africa și America Latină. La Conferința celor 64 de țări nealiniate de la Georgetown (august 1972), delegația G.R.U.N.C. a fost admisă de toți participanții ca membru cu drepturi depline, în vreme ce delegații administrației Lon Nol au fost excluși de la conferință. România s-a aflat printre primele state din lume care au recunoscut Guvernul Regal de Uniune Națională al Cambodgiei și îi acordă întregul său sprijin.**

● Cambodgia — azi

„Desigur, azi, pe 90 la sută din teritoriul național, independența, libertatea, democrația sînt restaurate pe deplin. Dar, problema suveranității naționale nu este rezolvată cu aceasta, pentru că țării noastre nu i se poate asigura încă unitatea națională, integritatea teritorială și, în ce privește Pnom Penh-ul și 10 la sută din teritoriu, care se mai află încă în mîinile lui Lon Nol, chiar și independența. ...Pace ? Da. Dar nu o pace fără revenirea deplinei suveranități naționale în Cambodgia".

(Din al 42-lea Mesaj adresat de Norodom Sianuk națiunii khmere, la 23 martie 1973)

● Viața în teritoriile eliberate de forțele populare

„Forțele populare au eliberat 90 la sută din teritoriul național, suprafață pe care trăiește 80 la sută din populația totală a țării. Din punct de vedere politic, poporul este foarte atașat revoluției noastre. Există cu adevărat o revoluție, o revoluție populară, puterea poporului fiind instaurată la toate nivelurile : sate, comune, districte, provincii, orașe, la nivel național și guvernamental.

De aproape 2000 de ani, Cambodgia este regat. Ea a fost o țară feudală, apoi o democrație parlamentară. Astăzi, Cambodgia devine revoluționară, devine o democrație populară, în cadrul căreia țăranii și îndeosebi muncitorii sînt cei care preiau conducerea. La exercitarea acestei democrații populare participă, de asemenea, intelectualii și alte categorii sociale. În zonele eliberate, puterea se exercită prin intermediul conducerii colective. Guvernul conduce la nivel național, în timp ce la nivelurile inferioare acționează comitetele populare, denumite comitetele F.U.N.C., alese prin vot de către cetățenii țării. În aceste condiții, este firesc ca poporul să fie atașat revoluției noastre, pentru că el este stăpîn pe propria soartă și poate acționa conform intereselor proprii. Poporul însuși desfășoară întreaga activitate social-economică : fiecare nivel își rezolvă problemele în deplină autonomie administrativă...

Contrar celor ce se petrec în zonele aflate sub controlul provizoriu al clicii trădătoare a lui Lon Nol, puterea noastră populară, întemeiată pe o bază justă, garantează toate drepturile poporului. În vastele teritorii ale zonei eliberate, poporul nostru se bucură de o viață nouă și dispune de suficiente cantități de alimente și bunuri de consum".

(Din interviul acordat revistei „Lumea", nr. 20, din 10 mai 1973)

● Forțele din Cambodgia și raporturile dintre ele

„Există două forțe opuse în Cambodgia: Frontul Unit Național și regimul Lon Nol, susținut de Statele Unite. Singurele «contacte» între Front și trădătorii din

jurul lui Lon Nol se fac pe calea armelor forţelor noastre armate populare de eliberare naţională.

Noi nu vom accepta o încetare a focului cu reprezentanţii lui Lon Nol. Trebuie înţeles clar că ceea ce se petrece în Cambodgia nu este un război civil. Administraţia Lon Nol nu reprezintă nici o fracţiune din naţiunea cambodgiană. Ea este 100 la sută creaţia Statelor Unite, o marionetă mercenară a imperialismului, care nu s-ar susţine nici 24 de ore fără intervenţia militară americană. F.U.N.C. cu forţele sale armate este unica forţă reală a naţiunii khmere".

(Din interviul acordat revistei „Afrique-Asie" — iunie 1973)

„Unii prieteni occidentali care vin pentru a mă vedea m-au întrebat pentru ce în guvernul meu există atît de mulţi cambodgieni marxişti, atîţia comunişti. Astfel, de pildă, printre cei 11 membri ai guvernului meu din interiorul Cambodgiei, în zona eliberată, există 10 comunişti şi un singur sianukist, vărul meu. Sianukişti au fost şi Lon Nol şi Sirik Matak, cei care m-au trădat. Puteau să fie neutralişti, dar ei au preferat să fie reacţionari. Lor nu le place revoluţia, nu le place să fie progresişti. Comuniştii cambodgieni, în primul rînd, sînt foarte patrioţi. Ei ţin la teoriile lui Karl Marx şi doresc să lichideze nedreptatea socială, să avem o economie puternică, independentă. Sianuk înseamnă pentru ei independenţa, neutralitate, nealiniere. Şi ei ştiu că am luptat întotdeauna pentru independenţa ţării mele. Titlul statului nostru — republică sau regat — nu este important. Ceea ce este important este esenţa. Regimul regal din zonele eliberate este foarte democratic, foarte popular. De fapt nici un prinţ nu guvernează zona eliberată. Numai poporul guvernează".

(Din declaraţia făcută, la 26 ianuarie 1973, săptămînalului „American Guardian")

● Semnificaţia vizitei efectuate în primăvara acestui an în teritoriile eliberate

„Consecinţa cea mai importantă a călătoriei mele şi a şederii mele în Cambodgia a fost că a dovedit puternica realitate şi unitatea rezistenţei naţionale, a probat existenţa G.R.U.N.C. în interiorul ţării, a evidenţiat faptul că F.U.N.C., G.R.U.N.C., forţele armate populare de eliberare formează un tot coerent, un bloc monolitic şi constituie, în consecinţă, un stat puternic".

(Din cuvîntarea rostită la recepţia oferită în cinstea sa, la Hanoi, de preşedintele R.D. Vietnam, Ton Duc Thang — aprilie 1973)

● Dialogul cu Statele Unite

„Am propus guvernului de la Washington să studieze împreună cu noi căile şi mijloacele pentru a pune capăt agresiunii, pentru a se restabili pacea în Cambodgia, precum şi independenţa, unitatea, neutralitatea şi integritatea teritorială a ţării. Pe scurt, noi am propus negocieri între cele două guverne ale unor state suverane şi egale. Mai mult decît atît, am specificat că, dacă S.U.A. încetează bombardamentele şi atacurile împotriva ţării

În mijlocul luptătorilor cambodgieni...

noastre, încetează să mai acorde ajutor militar regimului Lon Nol şi retrag întregul personal militar care nu este khmer de pe teritoriul nostru naţional, Regatul Cambodgiei se va împăca cu S.U.A. şi va fi de acord să uite tragedia trecutului apropiat şi să restabilească, de îndată, relaţiile diplomatice şi prieteneşti".

(Declaraţie făcută cu prilejul vizitei la Dakar, mai 1973).

● Rezolvarea problemei cambodgiene şi revenirea păcii în Cambodgia

„Problema păcii în Cambodgia nu este greu de rezolvat. Dacă S.U.A. sînt de acord să înceteze intervenţia în problemele cambodgienilor, Cambodgia îşi va recăpăta foarte repede pacea tradiţională. Insist ca guvernul american să respecte şi să aplice imediat în practică articolul 20 al acordului de la Paris (cu privire la Laos şi Cambodgia — n.n.)".

(Din declaraţia dată publicităţii la 28 februarie la Pekin)

„Atîta timp cît nu vom recuceri independenţa totală nu va exista pace în Cambodgia. Ne-a mai rămas 10 la sută din teritoriul ţării neeliberat, între care şi capitala ţării, pe care nu o eliberăm din considerente umanitare. Dacă noi am intensifica luptele pentru eliberarea Pnom Penh-ului, aviaţia americană nu ar ezita să procedeze la bombardarea generală a populaţiei. Refuzăm, deci, deţinînd 90 la sută din teritoriu, să acceptăm o încetare a focului pe loc. Refuzăm crearea a două state cambodgiene. Avem convingerea că vom cîştiga înainte de sfîrşitul mandatului preşedintelui Nixon. Anul 1974 va fi anul victoriei noastre".

(Din interviul acordat ziarului algerian „El Moudjahid")

● Lupta pentru libertate şi independenţă a popoarelor din Indochina

„Popoarele Vietnamului, Laosului şi Cambodgiei consideră că noi n-am luptat împotriva colonialiştilor francezi pentru ca ei să fie înlocuiţi cu cei americani. Aceasta explică faptul că, în momentul de faţă, cele trei popoare sînt foarte unite, formînd din nou un front unit de eliberare a Indochinei. Ele au luat armele împotriva agresorilor americani, fiind hotărîte să rămînă libere. Pentru ele, independenţa este mai preţioasă decît orice. În acest cadru, deci, trebuie să fie plasată şi problema noastră, problema Cambodgiei".

(Din conferinţa de presă ţinută la 21 iunie 1972, la Bucureşti)

● Relaţiile cu România

„România socialistă, condusă de preşedintele Nicolae Ceauşescu, oferă un exemplu desăvîrşit al voinţei de cooperare şi întrajutorare internaţională, pe baza egalităţii, respectului reciproc şi avantajului mutual, un exemplu desăvîrşit de solidaritate militantă cu popoarele care luptă pentru libertate şi justiţie, împotriva agresiunii, asupririi, oprimării şi altor forme de nedreptate, constituie un exemplu desăvîrşit al ataşamentului faţă de idealurile de independenţă şi coexistenţă paşnică între ţări cu sisteme sociale diferite. Astfel, poporul cambodgian a beneficiat şi înainte de a fi aruncat în război de un ajutor material din partea României în vederea dezvoltării sale, el a primit, din partea României, a doua zi după puciul proimperialist american al juntei generalilor, din martie 1970, un sprijin total în lupta dusă pentru salvarea naţională, un sprijin care comportă recunoaşterea *de jure* a Guvernului Regal de Uniune Naţională, care simbolizează, pe de o parte, continuitatea statului cambodgian, independent, nealiniat şi antiimperialist, iar, pe de altă parte, refuzul poporului cambodgian de a-şi înstrăina independenţa naţională în folosul neocolonialismului Statelor Unite ale Americii, de a fi încălcată integritatea teritorială a ţării sale.

Poporul cambodgian, Frontul său Unit Naţional, Guvernul său de Uniune Naţională, forţele sale armate de eliberare naţională vor rămîne veşnic recunoscătoare Republicii Socialiste România, marelui său popor, pentru sprijinul nepreţuit şi îşi exprimă prin glasul meu gratitudinea cea mai profundă şi emoţionantă Excelenţei Sale preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi guvernului român, pentru multiplele dovezi concrete ale acestui sprijin, care se manifestă pretutindeni şi în toate împrejurările".

(Din toastul rostit la dejunul oferit în cinstea prinţului Norodom Sianuk de preşedintele Nicolae Ceauşescu, cu prilejul vizitei în România din vara anului 1972).

1000+1

Roma. Amintore Fanfani, felicitat pentru alegerea sa în funcția de secretar general al partidului democrat-creștin. O nouă șansă pentru relansarea formulei guvernamentale de centru-stînga

Cetățenie

Amiralului Antonios Rozakis și căpitanului Pappas li s-a retras cetățenia greacă printr-o hotărîre a vicepreședintelui Consiliului de Miniștri și ministrului de interne, Stylianos Pattakos, anunță un comunicat oficial publicat la Atena. Amiralul Rozakis – revocat în decembrie 1967 pentru participarea sa la contralovitura de stat eșuată a fostului rege Constantin – este considerat de autoritățile grecești drept căpetenia complotului regalist din sînul mișcării „Tineretul grec antidictatorial", recent descoperită. El a părăsit Grecia la 19 mai pentru a se refugia în străinătate. Căpitanul Pappas, comandantul contratorpilorului „Velos", a dezertat la 26 mai împreună cu 30 de membri ai echipajului și a obținut azil politic din partea autorităților italiene.

Rezoluție

Comisia senatorială pentru relații externe a S.U.A. a aprobat o rezoluție propunînd Statelor Unite și U.R.S.S. să suspende experiențele nucleare subterane. Rezoluția, aprobată cu 13 voturi pentru și 1 împotrivă, prezentată inițial de senatorul Edward Kennedy, cere președintelui să propună suspendarea imediată a experiențelor nucleare subterane valabilă atîta timp cît U.R.S.S. se abține de la asemenea experiențe. Ulterior, să prezinte U.R.S.S. și altor țări o nouă propunere cu privire la un tratat permanent interzicînd toate experiențele nucleare.

Șefii delegațiilor celor două state germane în momentul anunțării datei deschiderii Conferinței general-europene de la Helsinki: Heinz Oelzner (R.D.G.), stînga, și Detlev Scheel (R.F.G.)

Diplomatice

● *Japonia și R.D. Vietnam vor duce tratative la Paris, la începutul lunii iulie, în vederea normalizării relațiilor lor diplomatice, anunță surse japoneze. La Tokio se subliniază că ministrul de externe japonez, M. Ohira, a declarat în fața Dietei că nu există obstacole importante în calea normalizării relațiilor dintre cele două țări.*

● *Comunicatul privind vizita în U.R.S.S. a delegației de laburiști englezi, condusă de W. Simpson, președintele partidului, constată că „există posibilități reale pentru îmbunătățirea relațiilor sovieto-engleze, în interesul păcii și destinderii internaționale". Părțile s-au pronunțat pentru continuarea contactelor. O delegație sovietică a fost invitată să facă o vizită în Anglia, în 1974.*

Au sosit la München experți chinezi pentru aplicarea tehnicilor electronice și a materialelor plastice în construcțiile sportive

Semnare

Potrivit purtătorului de cuvînt al guvernului vest-german, Armin Grünewald, cancelarul Brandt a declarat în fața cabinetului federal că este dispus să plece la Praga pentru semnarea tratatului privind normalizarea relațiilor dintre R.F. Germania și Cehoslovacia. Nu a fost stabilită încă data semnării. Se pare că ea va avea loc în august sau septembrie.

In timpul reuniunii N.A.T.O. de la Copenhaga au fost recrutați „voluntari" pentru un pluton... anti-N.A.T.O.

Constructor

Agenția TASS anunță că Alexei Tupolev, principalul constructor al avionului „TU-144", a dezmințit categoric afirmațiile presei engleze, reluate și de alte ziare, potrivit cărora, în afara catastrofei de la Le Bourget, și alte avioane „TU-144" ar fi suferit accidente. El a dezmințit, de asemenea, știrea difuzată de „France Presse" potrivit căreia delegația sovietică la Salonul de la Le Bourget din Paris ar fi dat indicații echipajului de a schimba programul de zbor. „Planul zborului era cunoscut și el nu includea elemente primejdioase", a spus A. Tupolev. El și-a expri-

mat convingerea că acest accident nu va opri realizarea în continuare a programului de construire de avioane supersonice în U.R.S.S. Concomitent, cercetările asupra cauzelor accidentului vor fi duse la bun sfîrșit. Comisia franceză și grupul de experți sovietici care anchetează aceste cauze au dat publicității un comunicat în care se arată că, în prezent, se studiază circumstanțele și faptele în legătură cu această catastrofă. Este necesar să se strîngă și să se prelucreze toate materialele obiective și apoi să se efectueze studii corespunzătoare. Imediat ce comisia franceză și grupul de experți sovietici vor ajunge la o concluzie, vor furniza informațiile necesare în legătură cu aceasta. Nici o versiune în legătură cu cauzele accidentului, publicată în prezent, nu se bazează pe fapte stabilite de comisie și nu decurge din cercetările ei, menționează agenția TASS.

Prințesa Anne, fiica reginei Angliei, s-a logodit...

Expoziție

Prima expoziție industrială chineză în Iugoslavia urmează să aibă loc la Belgrad, între 21 iunie și 5 iulie a.c. Expoziția va prezenta produse ale industriei ușoare, textile, artă aplicată, ceramică, produse din fildeș, gravuri, bijuterii, broderii, băuturi alcoolice. Prima expoziție industrială iugoslavă în China, care a prezentat produsele a 180 de organizații economice, a avut loc la Pekin, în 1971.

Prerogative

Prerogativele regelui Suediei vor fi considerabil reduse pe baza prevederilor unui proiect de reformă a Constituției, aprobat în primă lectură de Parlament. Elaborat, după 20 de ani de studii, de o serie de comisii speciale, acest proiect constituie o revizuire generală a Constituției din 1809 și a legilor organice din 1866 și confirmă principiul parlamentarismului, aplicat de un secol în Suedia. Regele nu va mai fi decît „simbolul regatului" și nu va mai avea decît funcții reprezentative. Primul ministru va prezida ședințele Consiliului de Miniștri, iar președintele Parlamentului va iniția, în caz de criză ministerială, consultările uzuale înainte de a propune Parlamentului un nou șef de guvern. Proiectul de reformă prevede însă că noile dispoziții nu se vor aplica pe timpul vieții regelui Gustav al VI-lea Adolf, actualmente în vîrstă de 90 de ani.

Guvernul danez a dezmințit zvonurile potrivit cărora ar fi interzis fostului rege Constantin și soției sale să se stabilească în Danemarca

Listă

Partidul laburist englez a hotărît să suprime „lista neagră" pe care figurau organizațiile — în cea mai mare parte de orientare comunistă — cărora Partidul laburist le refuza alianța. Lista, instituită după 1920, nu includea nici Partidul conservator, nici Frontul național, organizație ce regrupa majoritatea mișcărilor de extremă dreaptă din Anglia.

Vizită

Cercurile oficiale din capitala siriană au afirmat că președintele Anwar Sadat a făcut, între 12 și 14 iunie, o vizită secretă la Damasc, în cursul căreia a avut o serie de convorbiri importante cu președintele Siriei, Hafez Al Assad. Șeful statului egiptean s-a înapoiat la Cairo în cursul după-amiezii de joi. La Cairo, secretarul președintelui Sadat pentru informații, Așhraf Marouan, care l-a însoțit pe șeful statului egiptean în vizita sa la Damasc, a confirmat că întrevederile celor doi președinți s-au referit la situația din regiune, inclusiv la relațiile dintre Liban și Siria.

Centru

Ca urmare a demisiei guvernului local, în statul indian Uttar Pradesh a fost impusă conducerea centrală de la New Delhi, care va fi menținută pînă la viitoarele alegeri pentru Adunarea statului (vor avea loc în luna februarie, anul viitor). Uttar Pradesh este al patrulea stat aflat sub conducerea directă a Congresului, după Orissa, Manipur și Andhra Pradesh.

Maurice Strong, șeful programului Națiunilor Unite pentru protejarea mediului ambiant, și Olof Palme, primul ministru al Suediei, în timpul convorbirii telefonice simultane cu secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, pe marginea desfășurării „Zilei mediului", de la Stockholm

Proces

Audierile judecătorului de instrucție în cazul celor 10 partizani palestinieni acuzați pentru atentatul de la Ambasada americană din capitala Sudanului au fost amînate, a anunțat procurorul general sudanez. Interogatoriile, care urmau să înceapă săptămîna viitoare, au fost amînate la cererea apărării, care a solicitat permisiunea pentru participarea la apărare a Asociației avocaților arabi.

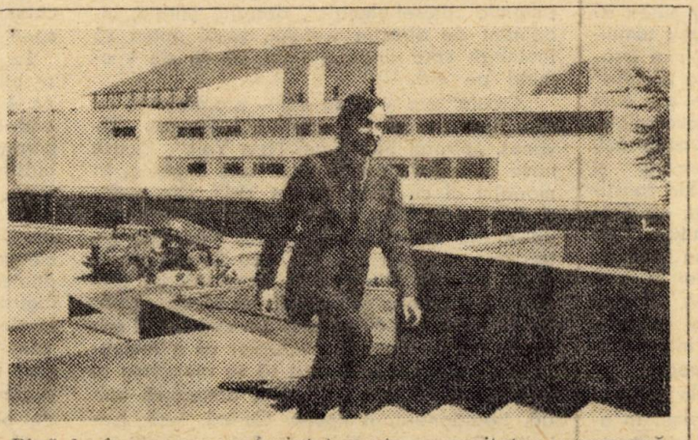

Pînă la începerea conferinței pentru securitatea europeană, clădirile de la Dipoli vor fi închise pentru pregătiri. Șeful biroului de informații, Mikko Valtasaari, părăsește ultimul sediul întîlnirii multilaterale pregătitoare

Avioane

Purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat, Paul Hare, a declarat că S.U.A. sînt dispuse să vîndă „un număr limitat" de avioane „Phantom-F-4" Arabiei Saudite și examinează cu atenție o cerere similară a Kuweitului. El a subliniat că vînzarea de arme care se preconizează în Arabia Saudită este menită să mențină securitatea în Golful Persic. Purtătorul de cuvînt a subliniat că S.U.A. nu ar accepta în nici un caz vînzări de arme care ar periclita Israelul și a adăugat că la orice vînzare de echipament militar în Orientul Mijlociu „se va asigura excluderea posibilității unei transferări într-o terță țară, fără permisiunea S.U.A.".

Onassis — Niarchos (2)

Duelul celor doi armatori

Mircea Grigorescu

Ultimele ştiri privitoare la cei doi armatori, publicate în presa occidentală, sînt uluitoare. S-ar crede că Onassis şi Niarchos se pregătesc să-şi părăsească insulele. Vaaluri de doliu coboriseră, în anii din urmă, peste Spetsopola şi Skorpios. Acum, ele încep să-şi întindă umbra, să cuprindă, treptat, toate aspectele, misterioase şi complicate, ale vieţilor paralele duse de cei doi armatori.

Mai intîi, se anunţă că, pentru a sărbători cinci ani de la zgomotoasa lui căsătorie cu Jacqueline ex-Kennedy, „Ari" Onassis a renunţat să o mai invite la Skorpios şi i-a oferit o vilă pe insula italiană Capri. Fără îndoială, că un astfel de cadou ar putea să pună capăt zvonurilor despre perspectiva unui divorţ, dacă acest cuplu n-ar fi, de multă vreme, specializat în producerea celor mai ciudate surprize. Oricum, încîntătoarea insulă din golful Napoli, aleasă, pe vremuri, de împăratul roman Tiberiu ca reşedinţă pentru necontenitele sale orgii, s-ar putea să deschidă un capitol nou în existenţa tumultuoasă a soţilor Onassis. Dar, mult mai interesant decît perspectiva conjugală a lui „Ari" este faptul că vila a fost cumpărată, aşa cum s-a aflat în urma unei indiscreţii avocaţiale, din „fondurile de investiţii" ale armatorului, fonduri care, printr-un artificiu bancar şi contabil, au un caracter personal. Ele constituie „averea privată" a lui Onassis, nu proprietatea societăţilor anonime conduse de el. Contabilizate, în principiu, ca un fond de garanţie pentru ansamblul afacerilor în care Aristotele Onassis se află angajat, aceste „investiţii" pot fi plasate oricum şi oriunde, fără controlul acţionarilor şi fără intervenţia fiscului. A cumpăra o vilă somptuoasă pe „insula lui Tiberiu" şi a o înscrie la notariat pe numele Jacquelinei Onassis devine, în aceastăă concepţie specială, o „investiţie". Aceasta „concepţie financiară", deseori practicată de Onassis, este viu criticată de acţionarii mai mici ai societăţilor anonime înfiinţate de armator. Dornici, ei înşişi, de beneficii mai substanţiale, acţionarii se consideră înşelaţi în buna lor credinţă atunci cînd sumele nu se varsă toate la casa comună, ci multe dintre ele iau drumul direct spre buzunarele proprietarului principal.

A doua informaţie inserată de presă priveşte pe rivalul lui Onassis, pe Stavros Spiros Niarchos, starostele insulei Spetsopola. Din toată flota lui — pe care nimeni nu o poate evalua exact — un singur vas avea baza în portul anume construit pe ţărmul de apus al stîncii. Acest vas era voalierul „Creola", o combinaţie interesantă de corabie veche şi de iaht modern, care naviga împins de pînze mari şi multicolore, avînd însă, în cală, un puternic „diesel-electric", datorită căruia, indiferent de direcţia vîntului, vasul putea să înainteze spre destinaţie cu 30—40 de kilometri pe oră.

„Creola" era — şi nu era — proprietatea lui Niarchos. Socrul lui, armatorul Stavros Livanos, „piratul bătrîn din New York", făcuse nava cadou de nuntă fiicei sale Eugenia, la mariajul ei cu Niarchos, în 1947. Din multe şi felurite motive, corabia aceasta devenise adevărata locuinţă a Eugeniei Niarchos, retragerea ei preferată. Cu vreo 25 de ani în urmă, Stavros Niarchos a instalat-o pe iaht fără să o întrebe şi Eugenia se plîngea tatălui ei, scriindu-i că se află „în colivie" şi priveşte, mereu, mişcarea valurilor cu o melancolie dureroasă. Ar fi vrut să se înapoieze la locuinţa părintească, a cărei atmosferă caldă, tradiţională, îi lipsea. Curînd, însă, Isabelle, Constantin, Philip şi Spiros, copiii ei, au deprins-o cu „nava-colivie" şi întregul ei univers s-a înscris de la pupa la prova „Creolei".

Prima „mutaţie" importantă a intervenit în ziua cînd Niarchos a cumpărat insula Spetsopola. Motivul acestei extravaganţe nu este de ordin poetic, nici turistic. Armatorul avea nevoie, pur şi simplu, de un „refugiu" absolut, de un sediu în care să concentreze esenţialul operaţiunilor sale şi unde să nu poată fi stingherit sau controlat. Spetsopola i se părea locul ideal pentru o astfel de rezidenţă. Puţine hărţi menţionează poziţia exactă a acestei insuliţe cu suprafaţa de numai patru kilometri pătraţi. Un ziarist foarte curios afirmă că a vizitat-o, clandestin, şi că se află pierdută printre stîncile care ies din valurile verzi ale apelor marine, pe acolo pe unde Egeea se pierde în Mediterana. Altul, care a fotografiat insula din avion, de la 3—4 mii de metri înălţime — şi a fost avertizat, prin radio, că trebuie să se îndepărteze imediat — afirmă că a găsit-o în golful Corfu, între apele Adriaticei şi ale Mării Ionice.

Incertitudinile acestea topologice nu trebuie să ne mire. În apele din sudul peninsulei eline sînt cîteva sute de insule, multe nelocuite, rămase în proprietatea statului, prea mici şi sterile pentru a putea fi cultivate sau exploatate economic, toate cu ţărmurile înalte, de stîncă, neprimitoare pentru pescari sau navigatori, lipsite de apă potabilă, acoperite de măslini şi lămîi sălbatici, de păduri de pini. Cînd, în anul 1958, administraţia teritoriului grec a primit din partea lui Niarchos oferta de a închiria insuliţa Spetsopola pe 99 de ani, cu o plată rezonabilă, nu prea generoasă, hîrtia a urmat filiera impusă de lege, a fost examinată din punct de vedere juridic şi, după timpul normal de aminare administrativă, aprobată.

Cine poate să ştie ce se va întîmpla în lume şi în Cosmos peste 99 de ani? Aşa că, de bună-credinţă, pentru generaţiile prezente şi pentru vreo cîteva din cele viitoare, Stavros Spiros Niarchos a devenit, dacă nu chiar proprietar absolut, în orice caz posesorul nestingherit al insuliţei.

La vreo cîţiva kilometri nord de Spetsopola se află insula, mai mare, Spetsai, cu aproape 4 mii de locuitori, cu un port pescăresc adăpostit într-un golf îngust, o crăpătură printre stînci. Oamenii îngrijesc livezile de măslini şi de agrume, pescuiesc mai mult sepii, stridii, crustacei, stele de mare decît peşti şi duc o viaţă severă, aproape ascetică. Din Spetsai a putut Niarchos să angajeze cîteva sute de muncitori pentru amenajarea domeniului său pustiu. A construit o şosea îngustă, ca o panglică, de jur împrejurul insulei, a tocmit artificieri care au aruncat stîncile în aer şi au făcut loc pentru un port în miniatură. Plătind salarii mici, cîteva drahme, a plantat livezi de agrume şi parcuri de pini cu ace verzi-negre. A făcut rezervaţii zoologice, a adus animale, veverite care nu se aclimatizau, bizoni în decadenţă, o varietate de capre care au pus stăpînire pe insulă, fazani de vînat.

Stavros Livanos; fiica lui, Eugenia, moşteneşte, la moartea sa (1963), jumătate din flotă

Eugenia Niarchos (dreapta) şi sora ei, Tina Onassis

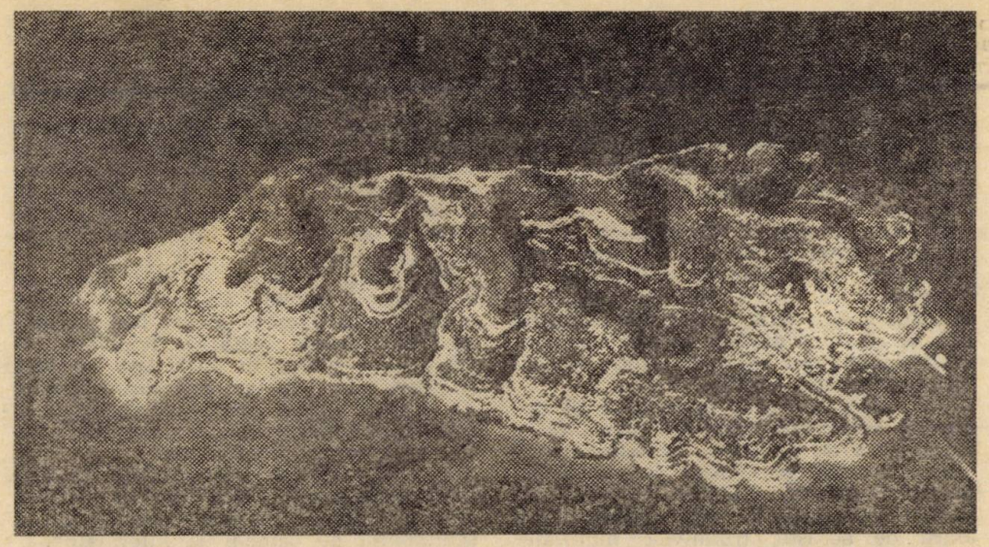

Insula lui Niarchos : Spetsopola

În fine, a pus să se perforeze stîncile pentru garaje şi debarcadere subterane, iar cînd lucrările acestea de amenajare erau aproape gata, a rugat-o pe Eugenia să aducă arhitecţi italieni şi să facă planurile unei case, după inspiraţia şi dorinţa ei. A ţinut să precizeze, însă, că o aripă a locuinţei va trebui să aibă „caracter tehnic", să fie o suită de birouri ultramoderne în ce priveşte echipamentul, adică să aibă instalaţii puternice de radiofonie, cîteva staţii de telex, o centrală telefonică şi radiotelefonică, seifuri blindate, loc pentru o contabilitate computerizată şi alte asemenea dispozitive necesare unui imperiu financiar hiper-centralizat.

Cît timp a fost construită şi echipată locuinţa de pe insulă, Eugenia Niarchos a rămas în „colivie". Iachtul „Creola" se legăna ancorat în larg, la o jumătate de milă de Spetsopola. În cabina ei de pe punte, soţia, pe jumătate abandonată, a fugitivului armator, se ocupa, cu devotament, de amenajarea insuliţei şi de educaţia copiilor, încercînd să se agaţe de o viaţă care, în mod evident, îi scăpa din mîini. Niarchos era, întotdeauna, departe, mesajele lui radiotelefonice continuau să fie sentimentale, dar revistele picante din diferite capitale occidentale nu pierdeau nici un prilej de a relata dedesubturile unei existenţe scandaloase. La un moment dat, s-a spus că Niarchos nu se pretează acestor „notiţe frivole" decît pentru a camufla activitatea lui reală şi mult mai serioasă decît se credea.

Într-adevăr, dirijarea unui parc de 80 sau poate 100 de nave comerciale nu este o chestiune din cele mai comode. În puţine domenii ale economiei mondiale s-a înregistrat un salt atît de important ca în construcţiile şi transporturile navale. Deja după primul război mondial, navigaţia comercială a cunoscut o dezvoltare foarte rapidă şi amplă. Dispariţia navelor de lemn şi trecerea navigaţiei cu pînze la agrement sau muzeu au deschis extraordinare perspective transporturilor maritime. Secolul 20 a fost, de la început, un „secol al mijloacelor de transport". Accentul se punea pe căile ferate şi, mai ales, pe minunea modernă, automobilul. Atenţia generală a publicului a fost atrasă de aceste două mijloace terestre de transport.

Imediat după primul război mondial, şi-a făcut apariţia, senzaţională, şi aviaţia. Privirile s-au ridicat spre cerul străbătut de zeci, sute, mii de aeroplane care, după ce-şi făcuseră debutul în război, preluau ofensiva în sectorul călătoriilor foarte rapide, la distanţe din ce în ce mai lungi.

În ţesătura aceasta a mijloacelor şi căilor moderne de transport, „boom"-ul maritim a rămas neobservat de marele public. În realitate, navele erau cele mai adecvate mijloace de căruşie pentru mărfurile voluminoase şi grele, pentru schimburile comerciale intercontinentale, tot mai frecvente. La sfîrşitul celui de al doilea război mondial, automobilele invadaseră planeta, trenurile formau o reţea densă, avioanele asigurau celeritatea comunicaţiilor ; vapoarele rămîneau însă cu tot greul. Mai puţin văzute, mai puţin ştiute, lăsate în mîna unor specialişti care închinau întreaga lor activitate — şi multă pasiune — acestui sector dominant al transporturilor, navele comerciale au profitat de uriaşele şantiere edificate pentru vapoarele de război şi de majorarea bruscă a volumului de schimburi comerciale, pentru a ajunge la un ritm înalt de creştere, mai ridicat decît toate celelalte sectoare industriale. Industria de automobile progresa spectaculos, oţelăriile la fel, industria chimică făcea salturi uriaşe, extragerea, rafinarea şi mai ales consumul de produse petroliere creşteau în trombă, dar toate, la un loc, vrînd-nevrînd, contribuiau la prosperitatea construcţiilor navale şi a transporturilor maritime.

De această conjunctură, a reuşit să profite armatorul Stavros Livanos pentru a pune bazele trustului său de navigaţie comercială. Plecase, prin 1910, dintr-un port anonim al insulei Kerkyra, căreia i se mai spune şi Corfu. Lucrînd corăbii pescăreşti din lemn tare, tek, adus din insulele tropicale, Livanos-tatăl făcuse avere. A construit şi armat pentru Stavros, fiul, o navă care putea să înfrunte mările, pînă departe spre încă misteriosul Ocean Pacific şi veşnic turbulentul Ocean Indian.

Promovat căpitan de vas comercial, tînărul Stavros Livanos a plecat din Kerkyra şi nu s-a mai întors. Tatăl lui s-a îmbolnăvit, a dat faliment şi a murit, dar aceste detalii din viaţa de familie n-au emoţionat pe navigatorul pornit să facă avere cu orice preţ. El a cumpărat corabie după corabie, de preferinţă vase vechi, gata să se scufunde, pe care le repara în şantiere părăsite şi le trimitea, din nou, pe ape — după contractarea fermă a unor asigurări grase. Îi era indiferent, cu desăvîrşire, dacă vapoarele armate de el ajungeau sau nu la destinaţie. Unele au ars, operaţie foarte la modă prin 1915–1930, altele au eşuat pe ţărmuri nelocuite, practic inabordabile. Mărfurile din magaziile vapoarelor au dispărut, căpitanii s-au volatizat şi, odată cu ei, mateloţii. Livanos avea, pe lîngă birourile sale de navlu — prin care îşi închiria vapoarele pentru orice fel de transporturi, inclusiv de contrabandă — un foarte important birou de avocatură, specializat în procesele de asigurări maritime. Era binecunoscut la „Lloyd", la Londra, ca unul din armatorii care se pricepeau de minune să încaseze asigurările, chiar şi în cazuri de-a dreptul suspecte.

Vreo cîţiva ani, şi-a fixat domiciliul la Londra, în Soho. Avea interes să fie aproape de „Lloyd", să urmărească bursa navlosirilor, să afle, prin serviciile britanice de informaţii navale, unde-i sînt vapoarele sau încotro se îndreaptă. Expedia zeci de telegrame pe zi. Primea mai puţine, deoarece căpitanii din trustul lui nu se prea sinchiseau de ordinele patronului-armator. Depuneau la cîte o bancă lire, dolari şi aur, cît le prisosea, şi aşteptau scrisorile de confirmare şi mulţumire, care soseau cine ştie unde şi foarte tîrziu.

Din conturile acestea bancare dispersate pe toate continentele, Livanos a făcut afaceri uriaşe. Cînd renumele lui a început a se răspîndi printre armatori, apoi printre escroci şi hoţi, Livanos a plecat din Soho, a părăsit Londra, s-a instalat la New York, într-un imobil dezafectat din Long Island. L-a reparat, l-a dotat cu case grele de bani, a instalat un oficiu telegrafic şi telefonic propriu, iar în două camere din fund, la capătul unui culuar de patruzeci de metri, şi-a cuibărit familia : soţia care gătea mîncăruri greceşti, singurele suportate de Stavros Livanos — şi două fete, Eugenia şi Christina.

La New York, armatorul nu se mai temea de hoţi. Afacerile aveau, însă, noi dimensiuni, mai mari, din an în an. Livanos a intrat în legături de afaceri cu „Standard Oil", a văzut vapoarele-cisterne construite de trustul acesta gigantic şi, cu ajutorul unui proiect cumpărat mai pe nimic, a pus în şantier, undeva în America de Sud, primul „tanc petrolier" din lume. Toată nava era un butoi de ţiţei. Sala de maşini era împinsă înapoi, tocmai la pupă, izolată de corpul vaporului prin plăci de blindaj. Puntea de comandă era un fel de turn, situat tot la pupă. Mateloţii, foarte puţini, dormeau în nişte gherete de tablă şi nu aveau voie să fumeze, lucru încă nemaipomenit în istoria navigaţiei comerciale. Nu se hrăneau decît cu mîncăruri reci, măsline, brînză, mezeluri şi pîine veche. Noţiunea de foc era abolită. Aceasta era porunca armatorului. Tancurile petroliere trebuiau să ciştige încrederea directorilor de la „Standard Oil". Astfel, Livanos a dobîndit o duzină de tancuri de cîte zece mii de tone fiecare, cele mai mari nave petroliere din lume, o flotă nu numai impresionantă prin volum, dar şi prin beneficiile extraordinare pe care le aducea armatorului.

Afacerile tenebroase mergeau formidabil, dar ambiţia lui Livanos era să devină cetăţean american şi să-şi mărite fetele bine, dacă s-ar fi putut cu muzicanţi. În acest ultim scop, se ducea, deseori, la recepţiile ce se dădeau la legaţia elină de la Washington. Acolo, tînăra şi naiva Christina, cochetă şi nepăsătoare faţă de intenţiile matrimoniale nutrite de tatăl ei, a cunoscut pe ajutorul ataşatului naval, un foarte bun dansator, anume Stavros Spiros Niarchos, şi s-a îndrăgostit de el.

La balurile legaţiei şi-a făcut apariţia şi un milionar mai obscur, îmbogăţit în afaceri neclare cu importul de tutun grecesc în Argentina. Îl chema Aristotele Onassis. El s-a îndrăgostit de Eugenia, fata cea cuminte, liniştită, care stătea nemişcată pe un scaun şi nu vorbea cu nimeni. Onassis nu aprecia nici frumuseţea, foarte relativă, a Eugeniei, nici capacitatea ei de a nu scoate o vorbă toată seara. Cîntărea numai zestrea, care, îşi zicea Onassis, trebuia să fie copioasă. Acelaşi calcul îl făcea şi ajutorul de ataşat naval Niarchos, care avea şi avantajul de a fi de specialitate marinar.

(Va urma)

Agenția TASS

MOSCOVA

ÎNTÎLNIREA AMERICANO-SOVIETICĂ LA NIVEL ÎNALT

Interviu acordat de WILLIAM ROGERS unui corespondent al Agenției TASS

„POPORUL AMERICAN salută vizita secretarului general Leonid Brejnev ca o confirmare a schimbării istorice intervenite în relațiile sovieto-americane după vizita președintelui Nixon în U.R.S.S. anul trecut, renunțarea la confruntarea și încordarea din ultimul pătrar de veac, a declarat William Rogers, secretarul Departamentului de Stat al S.U.A.

Așteptăm ca întîlnirea conducătorilor sovietici și americani să dea un nou impuls succeselor deja obținute, avantajului reciproc și manifestării reținerii în domeniile în care sînt posibile fricțiuni și ciocniri. Devine tot mai evident că folosirea avantajelor de scurtă durată în dauna obiectivelor pașnice de lungă durată nu corespunde intereselor naționale ale nici uneia din cele două țări.

Întîlnirea la nivel înalt din 1972 a dus la numeroase și importante acțiuni comune. Ultimele 12 luni au fost marcate de consolidarea înțelegerii reciproce realizate la prima întîlnire la nivel înalt, ca și de o activitate susținută în scopul realizării unor noi înțelegeri. Acordurile semnate în timpul vizitei președintelui la Moscova privind limitarea înarmărilor strategice, principiile de bază care determină relațiile noastre și cele cinci acorduri privind colaborarea bilaterală au creat baza pentru relații mai solide între țările noastre.

Am evitat cu succes o confruntare serioasă, am început tratative în vederea încheierii unui acord permanent cu privire la limitarea armamentului strategic ofensiv și am elaborat o impozantă listă de programe bilaterale care cuprind domenii atît de diferite ca medicina, ocrotirea mediului ambiant, știința, cultura, Cosmosul.

Ne dăm seama că divergențele fundamentale rămîn și se vor menține timp îndelungat. Dar recentele evenimente au demonstrat că, dacă vom persevera în actualul nostru curs, aceste divergențe nu trebuie să fie o piedică de netrecut pentru îmbunătățirea relațiilor dintre popoarele și guvernele noastre.

Vom duce tratative importante în domeniul securității, care vor cuprinde o sferă largă de probleme. Tratativele privind un acord permanent asupra armamentului strategic ofensiv au cea mai mare importanță pe plan bilateral. În afară de aceasta, tratativele multilaterale largi — ca, de pildă, conferința cu privire la securitate și colaborare în Europa și conferința cu privire la reducerea reciprocă și echilibrată a forțelor în Europa centrală — făgăduiesc să contribuie la securitate și la bunăstarea comunității mondiale.

Pe viitor, comerțul și alte tipuri de activități economice au o mare importanță ca sfere care pot fi larg dezvoltate spre binele reciproc. Triplarea comerțului bilateral în 1972 față de 1971 și cîteva din recentele acorduri încheiate cu diferite firme americane, precum și acordurile interguvernamentale, reprezintă evenimente remarcabile."

Rogers a relevat, de asemenea, tendința pozitivă care, evident, se va menține și în viitor — „lărgirea consecventă a schimbului de oameni și informații".

LE SOIR

BRUXELLES

KISSINGER ȘI JOBERT ÎN COMPLET DEZACORD

DOUĂ ORE și 15 minute de întrevederi fără alt rezultat cunoscut decît o nouă întîlnire pentru 27 iunie, la Washington — acesta pare să fie bilanțul întîlnirii recente de la Paris, dintre ministrul afacerilor externe francez, Michel Jobert, și consilierul special al președintelui Nixon, Henry Kissinger. A treia întîlnire între cei doi, de la data cînd secretarul general de la L'Elysée a devenit ministru al afacerilor externe.

Cei doi interlocutori au declarat că întrevederea a fost „constructivă, deci foarte utilă", dar niciunul nu a vorbit despre „cordialitate", cum se obișnuiește.

În ce privește această întrevedere, care a avut drept obiectiv să clarifice intențiile americane privind viitorul relațiilor dintre Europa occidentală și Statele Unite, nimic nu a fost dezvăluit. Michel Jobert s-a limitat să spună că, într-o anumită măsură, el a obținut răspunsuri la întrebările pe care le ridică anumite sugestii americane, ceea ce va să zică, precis, proiectul unei noi „Carte atlantice".

Mai apoi, Michel Jobert a declarat, în fața senatorilor, că guvernul francez ar dori, înainte de toate, să știe „de ce Statele Unite propun Europei occidentale să definească, printr-un text, relațiile sale cu S.U.A." Această întrebare, pusă la Reykjavik de către președintele Pompidou președintelui Nixon, n-a primit un răspuns clar, a declarat Jobert. Se pare că poate fi utilizată aceeași formulă în privința răspunsului dat de Kissinger ministrului francez al afacerilor externe.

Michel Jobert, pe de altă parte, a reafirmat consilierului special al președintelui Nixon opoziția Franței față de „globalizarea" negocierilor dintre Statele Unite și Europa occidentală. Cooperarea politică constituie o problemă a guvernelor și ea trebuie să fie tratată bilateral, iar problemele economice, guvernate de Tratatul de la Roma, sînt o chestiune între Statele Unite și ansamblul Europei „celor nouă". A confunda cele două tipuri de negocieri ar însemna a modifica, **ipso facto**, vocația actuală a Comunității Economice Europene. Parisul are impresia că Statele Unite, prin propunerea lor privind o nouă „Cartă atlantică", doresc, înaintea negocierilor comerciale, să închidă statele vest-europene într-un „corset" politic. Contra acestuia, Franța este decisă să se apere, și să apere Europa occidentală, se apreciază aici.

În sfîrșit, Parisul se ridică împotriva concepției americane conform căreia, dacă Statele Unite au responsabilități „mondiale", vest-europenii nu ar avea decît responsabilități (deci competențe) „regionale". Pretenția americană de a organiza (și controla) ansamblul țărilor dezvoltate ale lumii occidentale este respinsă cu indignare, ca o tentativă de reîntoarcere la politica de blocuri, politică împotriva căreia Franța s-a ridicat în mod tradițional și care a călăuzit și justificat, după părerea ei, adeziunea franceză la o Europă occidentală independentă și eforturile pentru construcția acesteia. Cu alte cuvinte, Franța se situează pe postura de apărătoare a Europei occidentale, a independenței ei și a independenței țărilor care o compun, pentru a rezista propunerilor americane.

Pentru moment, singura certitudine este că discuțiile politice vor continua și, probabil, se vor multiplica, fără a fi încă prea clar dacă acestea vor rămîne strict bilaterale și nici pînă cînd.

Dacă, cel puțin, termenul „întîlnire atlantică la nivel înalt" a fost, pentru un moment, radiat din vocabular, nu este mai puțin adevărat că președintele Statelor Unite, în timpul călătoriei sale în Europa din timpul acestei toamne, va avea convorbiri bilaterale, evident într-un cadru multilateral. Georges Pompidou a acceptat, la Reykjavik, să retragă „veto-ul" său față de ideea ca președintele Statelor Unite să aibă la Bruxelles, cu acest prilej, convorbiri cu președintele Comisiei Europene și cu președintele în exercițiu al Consiliului de Miniștri al Comunității. Pentru anumiți observatori, acesta este singurul rezultat al întîlnirii la nivel înalt de la Reykjavik și, cine știe, poate un prim pas.

MEDUNARODNA POLITIKA

BELGRAD

UNIFICAREA COREEI PRIN MIJLOACE PAŞNICE ŞI PE O BAZĂ DEMOCRATICĂ

Din interviul acordat de HĂ DAM

ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Democrate Coreene

— Care sînt liniile principale ale activităţii R.P.D. Coreene în relaţiile internaţionale ?

— Conform naturii organizării noastre politice şi sociale, căreia îi sînt străine orice forme de exploatare şi de aservire, Partidul Muncii din Coreea şi guvernul R.P.D. Coreene îşi bazează politica lor externă pe lupta contra agresiunii, acţionînd astfel în numele triumfului păcii şi democraţiei, independenţei naţionale şi socialismului.

Politica externă a partidului nostru traduce cu fidelitate în faptă ideile conducătorului nostru, tovarăşul Kim Ir Sen.

Fiind ferm ataşat autonomiei, guvernul Republicii noastre susţine în activitatea sa de politică externă principiul de întărire a solidarităţii şi a colaborării internaţionale şi dezvoltă relaţii de prietenie şi colaborare cu toate ţările care nutresc sentimente paşnice faţă de ţara noastră, indiferent dacă aceste state sînt mari sau mici. În activitatea noastră de politică externă, noi nu lezăm interesele altor ţări, dar, în acelaşi timp, nici nu permitem nimănui să calce în picioare demnitatea poporului nostru sau să se amestece în problemele interne ale ţării noastre.

Fundamentată pe autonomie, politica externă a guvernului Republicii aduce o contribuţie activă îndeosebi la întărirea solidarităţii statelor socialiste.

Guvernul Republicii noastre, care este fidel autonomiei, depune toate eforturile în sprijinul unităţii ţărilor socialiste şi al coeziunii mişcării comuniste internaţionale, pe baza principiilor marxism-leninismului şi internaţionalismului proletar.

Deşi există divergenţe între ţările socialiste, noi considerăm că acestea pot progresa în bune condiţiuni către unitate dacă respectă următoarele principii: lupta contra imperialismului, susţinerea mişcărilor de eliberare naţională din colonii şi a mişcării muncitoreşti internaţionale, înaintarea continuă către socialism şi comunism şi neamestecul în treburile interne ale altor ţări.

Guvernul Republicii susţine cu fermitate mişcările de eliberare naţională ale popoarelor înrobite, care luptă împotriva imperialismului şi colonialismului. Poporul coreean, care a suferit în trecut de robia colonială a imperialiştilor străini şi care are încă o jumătate de teritoriu ocupată de către imperialiştii americani, condamnă cu hotărîre colonialismul şi asuprirea naţională sub toate formele. Noi susţinem toate popoarele oprimate, considerînd această atitudine ca un sprijin pentru cauza libertăţii. În ceea ce priveşte întărirea solidarităţii cu aceste popoare, ea este pentru noi o datorie internaţională sacră.

Din această poziţie neabătută de sprijinire activă a mişcării antiimperialiste şi de eliberare naţională rezultă faptul că guvernul Republicii consideră dezvoltarea relaţiilor de prietenie cu tinerele state independente din Asia, Africa şi America Latină ca un jalon important al politicii sale externe. Dezvoltarea relaţiilor de prietenie între tinerele state independente are o mare importanţă pentru realizarea revoluţiei antiimperialiste şi de eliberare naţională a popoarelor.

Numeroase ţări ale lumii practică astăzi politica de nealiniere, care exprimă aspiraţiile vitale ale popoarelor progresiste în lupta contra oricăror forme de dominaţie şi de aservire, pentru dezvoltarea autonomă a fiecărei ţări. Noi sprijinim activ politica acestor ţări, orientată către nealiniere, şi depunem eforturi pentru întărirea solidarităţii cu aceste state.

Totodată, noi vom dezvolta, pe baza celor cinci principii ale coexistenţei paşnice, relaţii oficiale, politice, economice, culturale şi de altă natură cu statele capitaliste care doresc să aibă raporturi bune cu ţara noastră şi care practică, într-o măsură egală faţă de Nordul şi Sudul Peninsulei Coreene, o politică ce nu are caracter agresiv.

— În baza căror principii şi în ce perspectivă se poate întrevedea reunificarea Coreei ? Care sînt efectele iniţiativelor pe care ţara dv. le-a întreprins în acest sens ?

— Reunificarea patriei noastre divizate reprezintă marea misiune naţională a întregului popor coreean, o sarcină vitală, care nu suferă nici o întîrziere. Partidul nostru şi guvernul Republicii au prezentat, din primele zile ale împărţirii artificiale a patriei noastre ca urmare a ocupării Coreei de Sud de către Statele Unite ale Americii, propuneri imparţiale şi raţionale în vederea acestei reunificări şi au depus eforturile cele mai sincere pentru a le pune în aplicare. Conducătorul nostru, tovarăşul Kim Ir Sen, a declarat : „Noi am încercat şi încercăm şi astăzi să reglementăm problema unificării Coreei în mod autonom, cu forţele eroicului popor coreean însuşi, fără nici un amestec din exterior, în mod democratic şi prin mijloace paşnice".

Pornind de la aceste principii, guvernul Republicii a propus, nu o dată, părţii sud-coreene formarea unui guvern central, unic şi democratic, prin alegeri generale libere în Nord şi Sud şi cu condiţia ca armata americană să părăsească Coreea de Sud.

El nu a încetat să arate că, dacă guvernanţii sud-coreeni nu pot să se orienteze imediat către o atare soluţie, s-ar putea — ca măsuri tranzitorii — să se instaureze un sistem de confederaţie între Nord şi Sud, să se realizeze schimburi economice şi culturale şi să se restabilească circulaţia persoanelor în cele două sensuri, precum şi comunicaţiile poştale între Nord şi Sud.

În scopul atenuării încordării între Nord şi Sud, noi am propus, de asemenea, în mai multe rînduri, o reducere substanţială a efectivelor armate.

În ceea ce-i priveşte, guvernanţii sud-coreeni au respins de fiecare dată toate propunerile noastre rezonabile pentru reunificarea patriei noastre.

Cu toate acestea, datorită forţei irezistibile cu care aspiraţiile către unificarea patriei s-au consolidat în rîndul populaţiei sud-coreene şi ca urmare a presiunii tot mai intense din partea opiniei publice mondiale în semn de sprijinire a propunerilor noastre pentru reunificarea paşnică — în aceste condiţii, apreciem noi, guvernanţii sud-coreeni au sfîrşit prin a înţelege că ei nu pot să respingă propunerile noastre fără a suferi consecinţele.

In august 1971, în contextul situaţiei de atunci, tovarăşul Kim Ir Sen a prezentat noi propuneri istorice, prevăzînd contacte şi negocieri între Nord şi Sud. Ele au fost acceptate de către guvernanţii sud-coreeni, astfel încît, în septembrie 1971, organizaţiile de Cruce Roşie ale Coreei de Nord şi Coreei de Sud au angajat convorbiri. Acestea au fost urmate, după scurt timp, de negocieri între Nord şi Sud, la un nivel ridicat. În iulie anul trecut, Nordul şi Sudul au publicat o Declaraţie comună, bazată pe trei principii esenţiale — autonomia, unificarea prin mijloace paşnice şi o mare consolidare naţională.

O nouă situaţie s-a creat pe calea către reunificarea patriei noastre. Dar acesta nu este decît un prim pas. Calea care duce la unificarea patriei este încă presărată cu dificultăţi. Aceste dificultăţi provin, în principal, din faptul că, fiind constrînşi să angajeze dialogul cu noi, guvernanţii sud-coreeni sînt în realitate, ca şi în trecut, împotriva unificării autonome şi paşnice a ţării. În convorbirile cu noi, ei se prefac că susţin unificarea autonomă paşnică, dar, imediat după aceea, ei continuă să violeze principiile statuate de comun acord în Declaraţia Nordului şi Sudului, discutînd în lung şi în lat despre „opoziţie şi competiţie în condiţiile dialogului" şi încercînd, în zadar, să realizeze ideea lor lipsită de sens privind „unificarea prin victorie asupra comunismului" după „creşterea forţelor".

După cum se vede, călcînd în picioare principiul unificării autonome a ţării, ei pretind că armata americană care a ocupat Coreea sub steagul O.N.U. nu ar fi „o forţă exterioară" şi o conjură să rămînă acolo unde este. Contrar principiului unificării paşnice, ei profesează confruntarea dintre Nord şi Sud şi intensifică pregătirile militare; în loc să tindă către unitatea naţională, ei se dedau la represalii de tip fascist contra forţelor democratice, care optează pentru concertarea între Nord şi Sud şi unificarea prin mijloace paşnice. Ei resping propunerile noastre de colaborare între Nord şi Sud şi, pretinzînd că

totul este „prematur", respingînd propunerea noastră privind eliminarea contactului militar între Nord și Sud, care capătă la ora actuală o importanță primordială pentru o ameliorare radicală a raporturilor între Nord și Sud și accelerarea unificării pașnice a Coreei.

Toate aceste acțiuni ale guvernanților sud-coreeni sînt în contradicție cu aspirațiile întregii națiuni.

Marea operă de unificare a Coreei nu va putea fi înfăptuită decît atunci cînd armata americană va părăsi Coreea de Sud, atunci cînd se va proceda la dizolvarea „Comisiei O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei", cînd se va elimina amestecul în treburile interne ale Coreei, la care se dedau Statele Unite ale Americii sub steagul O.N.U., și cînd se va pune capăt intrigilor guvernanților sud-coreeni, care se orientează către puterile străine și provoacă sciziunea națională.

Întregul popor al Coreei de Nord și de Sud, care se bucură de sprijinul și de solidaritatea activă a popoarelor pașnice din lumea întreagă, își strînge rîndurile și elimină, prin luptă perseverentă, obstacolele care se ridică în calea unei înaintări graduale către unificarea autonomă pașnică a patriei sale.

— Ce credeți despre admiterea „țărilor divizate" în O.N.U. ?

— Țările divizate se află în condiții diferite. De aceea, considerăm că fiecare țară ia poziție față de problema admiterii în O.N.U. în conformitate cu situația sa. Problemele cele mai actuale care se pun astăzi în fața poporului nostru sînt plecarea armatei agresive a imperialismului american, care se află în Coreea de Sud sub acoperirea O.N.U., unificarea apropiată a țării, fără nici un amestec străin, în deplină autonomie, conform principiilor democratice și prin mijloace pașnice. Deci, printre ele nu figurează intrarea în O.N.U.

Astăzi, cînd imperialiștii încearcă să legalizeze prin toate mijloacele divizarea Coreei, nu putem să întrevedem intrarea țării noastre în O.N.U., întrucît ea este divizată.

În etapa actuală, noi ne încordăm toate forțele pentru a pune capăt divizării țării noastre și pentru a grăbi reunificarea.

Le Monde

PARIS

WILLY BRANDT — DE LA VARȘOVIA LA IERUSALIM

PLECÎND în Israel, cancelarul Brandt a făcut din nou un act dificil. Douăzeci și opt de ani după sfîrșitul acțiunii demente de distrugere nazistă, nici un alt cancelar vest-german n-a îndrăznit să întreprindă o atare vizită. Timpul a ajutat la închiderea rănilor poporului evreu, a atenuat ura și resentimentele provocate de asasinarea a 6 milioane dintre ai săi. Dar nu exista certitudine absolută că actualul șef al guvernului vest-german, în ciuda trecutului său antinazist, nu va avea de înfruntat manifestările ostile ale celor care nu vor să uite.

Din acest punct de vedere, vizita lui Willy Brandt în Israel a fost un succes. Cu satisfacție, el a putut să salute ospitalitatea spontană a gazdelor sale. La drept vorbind, pentru a prezenta poporului Israelului o imagine care să nu mai trezească doar amintirea de „noapte și ceață", ce reprezentant mai bun își puteau dori vest-germanii, dacă nu pe acest om, care, după ce a luptat toată viața împotriva nazismului, a îngenunchiat în fața Memorialului evreiesc din Varșovia ? După Moscova, Varșovia, Erfurt și înainte de Praga, Ierusalimul a reprezentat o nouă etapă, și mai plină de simboluri, în opera de pace întreprinsă de cancelarul reconcilierii.

Misiunea domnului Brandt era delicată și datorită intenției sale afirmate de a ridica relațiile țării sale cu Israel „deasupra emoționalului". Iritarea manifestată de anumite cercuri din Israel la sfîrșitul vizitei demonstrează că raporturile dintre Germania federală și statul israelian sînt încă departe de a fi eliberate de apăsarea trecutului. Absența unui comunicat comun final constituie dovada că anumite deosebiri de apreciere nu au putut fi aplanate între cele două părți.

În termeni moderați, dar clari, domnul Brandt a explicat interlocutorilor că el ar dori să înceteze caracterul special al relațiilor vest-germano — israeliene. Acestea, după părerea Bonn-ului, trebuie să devină normale, chiar dacă ele se desfășoară pe un fundal istoric care nu poate fi uitat. Preocupată de interesele sale, Republica federală dorește astăzi să pună pe același plan relațiile sale cu toate țările din Orientul Apropiat. Turneul domnului Scheel, ministrul afacerilor externe, în Egipt, Iordania și Liban, cu 15 zile înainte de vizita în Israel a cancelarului, a ilustrat această politică de echilibru, în care rațiunile economice își au rolul lor : Germania occidentală este, în prezent, primul partener comercial al lumii arabe în ansamblul ei.

Temerile pe care le suscită în rîndurile conducătorilor israelieni această nouă atitudine sînt de înțeles. Ei ar fi vrut să poată auzi de la domnul Brandt că acesta se separă net de orientarea proarabă a diplomațiilor franceză și britanică. Or, el s-a pronunțat pentru un angajament mai ferm al Comunității vest-europene în favoarea unei soluții constructive în Orientul Apropiat, ceea ce nu putea decît să agaseze pe gazdele sale, totdeauna bănuitoare față de orice ar putea apărea ca o tendință de amestec străin. Acestea fiind spuse, cancelarul a preconizat deopotrivă, în mai multe rînduri, negocieri directe între adversari, ceea ce merge în sensul tezelor israeliene.

Dar lucrul cel mai remarcabil, poate, din acest voiaj, este că șeful guvernului de la Bonn a putut să-l efectueze fără ca, după cîte se pare, să aducă prejudicii excelentelor relații ale Republicii federale cu lumea arabă, care totuși au fost, acum 8 ani, foarte afectate de hotărîrea lui privind recunoașterea Israelului.

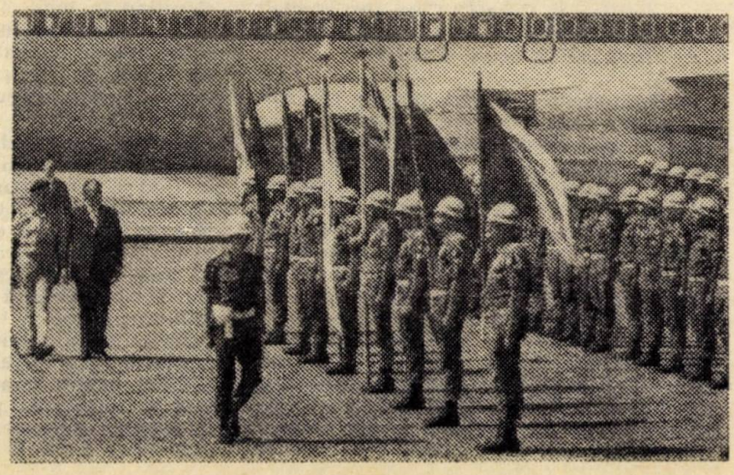

Tel Aviv. Sosirea cancelarului Brandt pe aeroportul Lod

Agenția CHINA NOUĂ

PEKIN

ȚĂRILE AMERICII LATINE ÎN APĂRAREA SUVERANITĂȚII

LUPTA țărilor Americii Latine pentru apărarea independenței naționale și a suveranității de stat a cunoscut noi progrese în ultimii ani. Această luptă constituie un curent irezistibil, menit să zdruncine politica de forță și hegemonia de mare putere a imperialismului.

Stimulate de lupta revoluționară antiimperialistă a maselor populare, tot mai multe țări din America Latină s-au ridicat împotriva exploatării economice și a controlului imperialist. Mexicul, Chile, Peru, Ecuador, Venezuela și alte țări din America Latină au anunțat naționalizarea resurselor de cupru, fier, cărbune, petrol, azot, sulf, sfidînd pre-

siunea și represaliile marilor monopoluri. Multe țări din America Latină au întărit controlul asupra capitalului străin și au confiscat sau cumpărat întreprinderile străine, care aveau o influență puternică asupra economiei naționale și a nivelului de trai al poporului sau care periclitau suveranitatea de stat. Ele au luat, de asemenea, măsuri active menite să protejeze și să dezvolte industria și comerțul, exploatarea resurselor naționale, au încurajat producția industrială și agricolă și au extins exportul, într-un efort curajos în vederea eliminării treptate a rămînerii în urmă a economiei. Pentru apărarea suveranității apelor lor teritoriale și a resurselor maritime, cele mai multe țări latino-americane au continuat să-și mențină dreptul asupra apelor teritoriale pe o distanță de 200 mile. Peru, Ecuador, Mexic și alte țări riverane au capturat nave de pescuit străine care au pătruns în mod ilegal în apele lor teritoriale. În timp ce depun eforturi mari pentru dezvoltarea economiei naționale, țări ca Guyana, Mexic și Peru au elaborat planuri sau au întreprins măsuri în vederea dezvoltării instituțiilor lor naționale, culturale, de învățămînt și știință, pentru a împiedica intervenția culturală și monopolul tehnologic imperialist.

Președintele mexican Luis Echeverria a declarat că „lumea a treia nu constituie o zonă propice pentru invazie și colonizare, acțiuni subversive sau influență politică". Premierul Guyanei, Forbes Burnham, a afirmat: „Noi dorim să fim cu adevărat independenți din punct de vedere politic și economic". Președintele Perului, Juan Velasco Alvarado, a declarat solemn: „Noi nu vom îngădui ca Peru, țară care luptă pentru independență economică spre a pune capăt subdezvoltării, să devină o victimă a țărilor puternice". Președintele Hector Campora a exprimat recent hotărîrea Argentinei de a făuri o economie independentă și o cultură națională autentică. El a arătat că noul guvern al Argentinei „va acorda un sprijin fidel popoarelor în lupta lor antiimperialistă pentru desființarea colonialismului, de tip nou sau vechi, și nu va sprijini niciodată acele guverne sau țări care vor urmări exploatarea altora".

Prin consultări bilaterale, acțiuni de cooperare regională și conferințe internaționale, țările Americii Latine întăresc unitatea și solidaritatea lor; alăturîndu-se altor țări, ele joacă un rol din ce în ce mai mare în problemele internaționale.

În ultimii ani, au avut loc deseori consultări bilaterale între conducătorii țărilor latino-americane. Cu acest prilej, conducătorii țărilor respective au efectuat schimburi de păreri și și-au coordonat pozițiile în vederea apărării suveranității de stat, a protejării resurselor maritime, a dezvoltării cooperării economice și în alte probleme de interes reciproc. În declarațiile sau comunicatele comune, a fost reafirmată aspirația comună pentru apărarea suveranității de stat și a independenței, împotriva intervenției și controlului marilor monopoluri.

În domeniul cooperării regionale, între țările din zonele Mării Caraibilor și andină au fost stabilite și dezvoltate relații comerciale și de cooperare economică. În ultimii ani, organizația Grupului andin a înregistrat noi progrese în privința limitării puterii de acțiune a capitalului monopolist străin, reducerii importului și sporirii exportului, coordonării programelor lor în vederea dezvoltării industriale. În ultimii trei ani, valoarea comerțului dintre statele membre a crescut de peste două ori. Toate aceste realizări au o influență favorabilă asupra continentului latino-american. Țările a căror economie depinde în special de exportul de petrol, cafea și banane, și-au strîns rîndurile și au înregistrat rezultate pozitive în lupta lor împotriva monopolurilor internaționale care încearcă să mențină prețuri scăzute pe piața mondială.

Țările latino-americane au demonstrat tăria unității lor împotriva hegemoniei de mare putere la conferințe regionale, la întîlnirile țărilor lumii a treia și în cadrul O.N.U. La cea de-a treia sesiune a Conferinței O.N.U. pentru Comerț și Dezvoltare, din aprilie — mai 1972, și la conferința miniștrilor de externe din țările neangajate, din august anul trecut, țările latino-americane și multe alte țări în curs de dezvoltare și-au exprimat poziția fermă în apărarea independenței naționale și a principiului neamestecului. Ele au acuzat puterile imperialiste că încearcă să transfere asupra țărilor în curs de dezvoltare povara crizelor economice, în special a crizelor monetare, că jefuiesc resursele naturale și intervin în treburile interne ale țărilor respective pe calea comerțului, a taxelor vamale și a problemelor monetare. Țările în curs de dezvoltare din America Latină și altele pledează pentru egalitatea tuturor țărilor, mari și mici, în problemele internaționale. Ele pretind relații economice juste și rezonabile între state și luptă să pună capăt unei situații în care „bogații se îmbogățesc și săracii sărăcesc". La întrunirile Comitetului pentru probleme maritime al O.N.U., țările latino-americane au luat o poziție fermă și principială și au luptat neobosit pentru recunoașterea internațională a limitei de 200 de mile a apelor lor teritoriale. La ședința Consiliului de Securitate al O.N.U. care a avut loc la Ciudad de Panama în martie — la cererea guvernului panamez — multe țări latino-americane și alte țări ale lumii a treia și-au exprimat cu energie sprijinul pentru cererea justă a statului Panama în vederea redobîndirii suveranității sale asupra Zonei Canalului. La această ședință, la ședința Consiliului Economic și Social interamerican și la alte întruniri, țările latino-americane au denunțat în mod fățiș și au respins intervenția companiilor multinaționale străine în treburile lor interne, activitățile subversive ale acestor companii.

Lupta țărilor latino-americane împotriva imperialismului și a hegemoniei de mare putere înaintează cu fermitate.

PROFIL

DEMETRIO LAKAS

președintele Republicii Panama

Născut în 1925, în provincia Colon (Panama), Demetrio Lakas a absolvit, în 1946, cursurile unui colegiu american din Zona Canalului. În 1953, actualul președinte al Republicii Panama era absolvent al colegiului tehnologic din Texas (S.U.A.), unde se perfecționase în construcții și arhitectură. Bun specialist, pasionat de meseria aleasă, este, timp de mai mulți ani, președintele Societății panameze a inginerilor și arhitecților. Începe să fie cunoscut în cercurile publice și, în 1968, este numit director general al Asigurărilor sociale.

Odată cu instalarea la putere a militarilor, în octombrie 1968, Demetrio Lakas este numit președintele provizoriu al țării. Păstrează această funcție într-o perioadă de căutări politice interne, de încercări de stabilitate și definire a liniei de guvernare a noului cabinet militar condus de generalul Omar Torrijos, șeful Gărzii naționale. În acest timp, liderii militari, prin intermediul juntei aflate la putere, adoptă o serie de măsuri socio-economice și politice în conformitate cu interesele naționale panameze și cu necesitățile stringente ale păturilor sărace. Sînt măsuri care se bucură de sprijinul larg al populației, printre acestea aflîndu-se propunerile de revizuire a tratatului asupra Canalului Panama, încheiat în 1903 cu Statele Unite. Panama cere, de asemenea, instaurarea suveranității asupra Zonei Canalului, regiune care scapă controlului național, fiind considerată o „enclavă colonială" pe sol panamez.

Printre măsurile adoptate de junta militară s-a numărat și alegerea unei Adunări Naționale, de largă reprezentare populară, căreia i-a revenit dreptul de a alege pe președintele țării. Astfel, la 19 septembrie 1972, Demetrio Lakas a fost ales președinte al Republicii Panama pentru o perioadă de șase ani. Provizoratul funcției sale s-a încheiat la acea dată, preluarea mandatului de președinte constituțional avînd loc la 11 octombrie 1972. În aceeași perioadă, Omar Torrijos a devenit șeful guvernului panamez, „liderul maxim" al mișcării de eliberare națională a poporului din țara sa. Demetrio Lakas sprijină, în calitatea sa de președinte, măsurile adoptate în direcția apărării intereselor naționale, fiind un susținător activ al revizuirii tratatului cu Statele Unite privind Canalul, ca și al retrocedării zonei înconjurătoare, aflată în prezent sub administrație americană. Aceste puncte de vedere, reprezentînd imperative naționale panameze la ordinea zilei, au fost viu discutate de președintele panamez cu prilejul sesiunii extraordinare a Consiliului de Securitate al O.N.U., desfășurată chiar la Ciudad de Panama.

POSTA REDACTIEI

Prizonierii pakistanezi

Nicolae Barna, Timişoara. Cazul celor 195 de prizonieri pakistanezi pe care autorităţile din Bangladesh intenţionează a-i judeca drept „criminali de război" a ajuns, la începutul lunii iunie, în urma sesizării Pakistanului, în faţa Curţii Internaţionale de Justiţie de la Haga. Procesul trebuia să se desfăşoare în capitala Bangladesh, Dacca, la sfîrşitul lunii mai şi, în acest sens, a fost alcătuită o listă conţinînd numele celor 195 de învinuiţi de acte de genocid. Dar alte importante pregătiri privind procedura de judecată n-au putut fi îndeplinite. Astfel, interogatoriul prizonierilor n-a putut fi luat de autorităţile din Bangladesh, deoarece ei se găsesc deţinuţi în India. Sesizarea adresată la 11 mai de către Islamabad Curţii de la Haga urmăreşte tocmai să împiedice transferarea celor 195 de prizonieri pakistanezi în Bangladesh. Pakistanul susţine că numai autorităţile sale au dreptul să judece soldaţii. Cu atît mai mult cu cît, în perioada războiului, provincia orientală pe teritoriul căreia s-a constituit noul stat Bangladesh s-a aflat sub suveranitatea sa. De asemenea, că nu există nici o dispoziţie în dreptul internaţional care să autorizeze India să transfere prizonieri către Bangladesh. Răspunsul tînărului stat bengalez e că independenţa sa a fost proclamată la 26 martie 1971, adică imediat după declanşarea conflictului şi, prin urmare, suveranitatea sa datează de atunci. Bangladesh nefiind membră a Curţii de la Haga şi, de fapt, nefiind decît indirect pusă în cauză de demersul întreprins de Islamabad, dezbaterile actuale urmau să se desfăşoare între India şi Pakistan. Dar India, care şi-a exprimat atitudinea printr-o notă remisă preşedintelui Curţii de la Haga, de către şeful misiunii sale diplomatice în capitala olandeză, a respins competenţa Curţii internaţionale în această afacere. Pe de altă parte, preşedintele Pakistanului, Zulfikar Ali Bhutto, a declarat ziarului „The New York Times" că un proces al prizonierilor pakistanezi în Bangladesh ar fi considerat ca intolerabil de către armata ţării sale şi că aceasta ar atrage judecarea în aceleaşi condiţii a bengalezilor deţinuţi la Islamabad. În faţa Curţii de la Haga, reprezentantul Pakistanului, Yahja Bakhtiar, a calificat intenţia de transfer a prizonierilor pakistanezi din India în Bangladesh drept „un act nefast pentru menţinerea păcii în această regiune a lumii". Audienţele publice ale Curţii internaţionale de justiţie au luat sfîrşit la 5 iunie. Pentru a răspunde întrebărilor adresate de judecători, reprezentantul Pakistanului a cerut ca termen data de 14 iunie. Preşedintele Curţii a precizat că data exactă a viitoarei reuniuni va fi anunţată ulterior.

Legea asupra „reformei comerţului"

Ion Păunescu, Buzău. Prin proiectul de lege asupra „reformei comerţului", prezentat Congresului în urmă cu aproape două luni, preşedintele Nixon solicită forului legislativ împuterniciri depline pentru : 1) angajarea Statelor Unite în negocierile multilaterale din cadrul G.A.T.T. în vederea convenirii, în următorii cinci ani, cu ţările partenere asupra reducerii şi eliminării (în perspectivă) a taxelor vamale, asupra diminuării reciproce a barierelor netarifare şi asupra înlăturării altor piedici din calea schimburilor; 2) reducerea, sau, după caz, ridicarea nivelului tarifelor vamale percepute la importuri în funcţie de politica comercială a partenerilor S.U.A. ; 3) adoptarea de măsuri în vederea protejării produselor americane împotriva practicilor discriminatorii şi restrictive ale altor ţări ; 4) înlăturarea restricţiilor la unele importuri care ar facilita lupta împotriva inflaţiei ; 5) introducerea de măsuri vizînd sporirea tarifelor vamale şi chiar impunerea de cote obligatorii la importurile anumitor produse plasate pe piaţa S.U.A. la preţ de „dumping", punînd artificial în pericol produsele similare americane ; 6) folosirea mai largă a restricţiilor temporare asupra importurilor pentru protejarea unor industrii americane „ameninţate", fie prin aranjamente multilaterale, fie prin contingentări sau prin sporirea taxelor vamale ; 7) eliminarea restricţiilor privind mişcările de capitaluri (inclusiv a celor americane spre străinătate), dar şi impunerea veniturilor nedistribuite ale filialelor din străinătate ale societăţilor americane, atunci cînd ele beneficiază de scutiri fiscale pe pieţele externe sau atunci cînd ele exportă în Statele Unite produsele lor ; 8) negocierea cu statele socialiste europene a unor acorduri pe baza clauzei naţiunii celei mai favorizate ; 9) acordarea de preferinţe tarifare produselor finite şi semifinite ale ţărilor în curs de dezvoltare, cu excepţia textilelor, încălţămintei, ceasornicelor şi anumitor produse siderurgice, şi cu amendamentul că preferinţele nu vor fi, totuşi, acordate acelor ţări în curs de dezvoltare care, la rîndu-le, acordă altor ţări industrializate avantaje pe care Statele Unite le consideră discriminatorii.

Corneliu Popa, Ploieşti. 1. În nr. 10 a.c., în cadrul acestei rubrici am publicat o hartă cuprinzînd primele zece oraşe ale lumii, fără suburbii, potrivit ultimelor statistici O.N.U. Veţi găsi răspuns şi la întrebarea dv în legătură cu cele mai mari oraşe din emisfera sudică.

2. Între populaţia din Indonezia şi cea din Japonia, China, Vietnam sînt multe diferenţe de ordin etnografic.

Traian Caramatescu, Ostrovu Mare, jud. Mehedinţi. 1. Consultînd nr. 6—7 din 1972 ale revistei noastre, veţi găsi informaţiile care vă interesează în legătură cu „miliardarul invizibil" Howard Hughes.

2. În nr. 8 şi 9 din acest an veţi găsi informaţii despre deţinutul care se mai află încă la închisoarea Spandau.

Acordul O.P.E.C. — companiile petroliere

V. Neacşu, Piteşti. 1. Între ţările exportatoare de petrol şi marile companii petroliere a fost semnat, într-adevăr, în urmă cu două săptămîni, un acord în scopul compensării pierderilor suferite datorită ultimei crize monetare (din partea O.P.E.C. au semnat doar opt din cele 11 state membre — Abu-Dhabi, Iran, Irak, Kuweit, Libia, Nigeria, Qatar, Arabia Saudită, celelalte trei — Algeria, Indonezia, Venezuela — fiind doar observatori, întrucît legislaţia lor internă le permite fixarea prin decret a preţului petrolului). Acordul va fi valabil pînă la sfîrşitul anului 1975, cînd va putea fi prelungit, şi prevede, pe lîngă creşterea imediată a preţului petrolului, modificări importante în modul de calcul al preţurilor. Astfel, preţurile afişate ale petrolului brut vor fi sporite cu 11,9 la sută pentru a compensa efectele ultimei devalorizări a dolarului şi ale fluctuaţiei unor monede occidentale ; formula revizuirii preţurilor, în cazul unei reajustări monetare, va fi fondată pe evoluţia comparată a parităţilor dolarului şi monedelor altor 11 ţări din lumea occidentală — Marea Britanie, Japonia, R.F.G., Franţa, Italia, Elveţia, Suedia, Belgia, Olanda, Canada, Australia ; aplicarea acordului va permite o reviziuire lunară a preţurilor şi nu trimestrială ca pînă acum ; preţurile vor fi schimbate de îndată ce valoarea dolarului se va modifica cu 1 la sută (şi nu cu 2 la sută ca pînă acum) în raport cu media valorii celorlalte 11 monede.

2. În ceea ce priveşte aşanumita „criză de energie" nord-americană, revista noastră a scris de cîteva ori anul acesta, fie în cadrul rubricii „Puncte de vedere", fie la „Poşta redacţiei" (cf. nr. 11). Adăugăm că, recent, Senatul american a aprobat un proiect de lege cerînd guvernului să iniţieze un plan naţional de repartizare a petrolului şi gazului natural între diferiţi solicitanţi. O clauză a proiectului de lege recomandă statelor ce formează federaţia să limiteze viteza pe drumurile publice la 55 mile (88 km) pe oră pentru economisirea carburantului.

Comore

V. Ilie, Craiova. Nu au mai fost publicate, în ultimele luni, informaţii în legătură cu viitoarea independenţă a arhipelagului Comore, întrucît convorbirile între autorităţile franceze şi grupările politice comoriene nu ajunseseră la nici un rezultat. Întrevederile dintre cele două părţi s-au desfăşurat începînd cu 18 mai, la Paris, între Bernard Stasi, ministrul departamentelor şi teritoriilor de peste mări, şi Ahmed Abdallah, preşedintele Consiliului de Miniştri din Comore. Într-o declaraţie făcută la 7 iunie, Abdallah a afirmat că independenţa va fi obţinută după o perioadă de tranziţie ce ar putea dura de la şase luni la doi ani, perioadă în care actualele puteri deţinute de înaltul reprezentant francez — apărare, finanţe, relaţii externe — vor fi preluate de guvernul comorian. Preşedintele consiliului a mai afirmat că, înaintea proclamării independenţei, se va desfăşura un referendum în toate cele patru insule principale : Marele Comore, Anjouan, Mohéli, Mayotte.

POSTA REDACȚIEI

Cosmonauți

I. Ivancenco, Tulcea. Se lucrează încă intens la pregătirea expediției cosmice sovieto-americane „Soiuz-Apollo" ce va avea loc în anul 1975. Echipajele ambelor state se pregătesc intens pentru complicatele și dificilele misiuni cosmice. Vă vom oferi amănuntele solicitate pe măsură ce vom fi în posesia unor informații mai noi. Vă oferim, deocamdată, fotografiile cosmonauților sovietici care se pregătesc pentru acea misiune : echipajul nr. 1 — Alexei Leonov și Valeri Kubasov ; echipajul nr. 2 — Anatoli Filipcenko și Nikolai Rukavișnikov ; echipajul nr. 3 — Vladimir Djanibekov și Boris Andreev ; echipajul nr. 4 — Iuri Romanenko și Alexandr Ivancenkov.

IMPORTANT!

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Din nou despre „statutul indianului"

Nicolae Ionescu, București. Vă furnizăm în continuare, așa cum v-am promis, noi amănunte privind controversele asupra viitorului populației indiene din Brazilia. Referindu-se la conținutul proiectului de lege guvernamental privind **„statutul indianului"** (despre conținutul acestuia v-am relatat în numărul 20 al revistei), recent, etnologul-explorator Francisco Mereiles a făcut o declarație preconizînd integrarea imediată a indienilor din Amazonia în civilizația secolului XX. Numărul estimativ al populației indiene din Amazonia, organizată în triburi (decimate de epidemii), este de 180 000. „Trebuie să renunțăm la a adopta o poziție protecționistă față de indian ; să-l pregătim de pe acum pentru înfruntarea societății noastre" — afirmă Francisco Mereiles, care, de 35 de ani (este astăzi în vîrstă de 65 de ani), studiază problema indienilor amazonieni. Mereiles susține urgența educației indianului. „Este absolut necesar — conchide etnologul — să-l educăm, să-l învățăm cum să-și cultive mai bine pămînturile, să-l pregătim pentru viața de azi — fără poezie, lirism sau filozofie..." Punctul de vedere al lui Francisco Mereiles este opus, după cum se vede, celui al altor doi antropologi brazilieni, Claudiu și Orlando Villas Boas, care au „o atitudine romantică, lirică, paternalistă față de soarta indianului din Amazonia".

Conferința mondială a energiei

G. Vasilescu, Iași. 1. Nu este o informație greșită ; într-adevăr, în septembrie 1974 va avea loc la Detroit o conferință mondială a energiei. De fapt, această Conferință este o organizație internațională neguvernamentală care cuprinde 69 membri. A fost fondată în anul 1924, are sediul la Londra și se ocupă de resursele de combustibil ale lumii. La Londra există un comitet executiv al Conferinței și în fiecare din țările membre cîte un comitet național format din producători, consumatori etc. În principiu, Conferința se reunește din patru în patru ani. Ultimele lucrări au avut loc la București, în anul 1971.

2. Noua Constituție suedeză, care limitează atribuțiile și puterile regale, a fost aprobată de Rikstag (parlamentul suedez) săptămîna trecută. La 1 ianuarie 1975 ea va înlocui constituția din 1809, revăzută în 1866. Dezbaterile asupra unei noi constituții durează de peste 20 de ani. Amănunte privind conținutul acestei noi constituții veți găsi consultînd rubrica „Poșta redacției" din nr. 18.

Președinți chilieni

Nicolae I. Zarcu, Slatina. 1. Președinții din acest secol ai Republicii Chile au fost : Germán Riesco (1901—1906), Pedro Montt (1906—1910), Ramón Barros Luco (1910—1915), J. L. Sanfuentes (1915—1920), Arturo Alessandri (1920—1925) ; Alessandri e obligat să abdice în urma unei lovituri de stat militară condusă de Carlos Ibánez del Campo, președinte-dictator între 1925 și 1931 ; între 1932 și 1933 Alessandri a fost reales președinte ; Petro Aguirre Cerda (1938—1941), Juan Antonio Rios (1942—1946), Gabriel Gonzáles Videla (1946—1952), Carlos Ibánez del Campo (1952—1958), Jorge Alessandri Rodriguez (1958—1968), Eduardo Frei Montalva (1964—1970), Salvador Allende Gossens (de la 3 noiembrie 1970).

2. Nu dispunem de informații privind actuala activitate a fostului președinte bolivian Juan José Torres.

POSTA REDACȚIEI

„Congres al Soarelui"

Mihai Dumitriu, București. Oricît ar părea de ciudat, pînă și Soarele a devenit obiect al unui Congres internațional, organizat de „International Solar Energy Society", „La Coopération méditerranéene pour l'énergie solaire", „L'Association française pour l'étude et le développement des applications de l'énergie solaire", „Le Centre Aménagement et Nature", sub patronajul U.N.E.S.C.O. De fapt, la o privire mai atentă, un asemenea Congres nu pare ciudat, avînd în vedere multiplele aplicații ale energiei solare. Congresul își va desfășura lucrările între 2 și 6 iulie a.c., sub președinția cunoscutului fizician francez E. Auger și va reuni aproximativ 600 de specialiști din mai multe țări. Principalele teme ale comunicărilor : Soarele și viața, Soarele și energia, Soarele și habitatul. În textul destinat presei, publicat de U.N.E.S.C.O., se afirmă : „E suficient să aruncăm o privire asupra programului Congresului, pentru a ne da seama de interesul pe care îl stîrnește. Texte provenind din India sau din Egipt tratează despre bucătăriile solare, în timp ce specialiștii australieni și chilieni se apleacă asupra celor mai recente cercetări al căror obiect l-au constituit «suprafețele selective» ce absorb căldura solară fără a o reverbera în spațiu. Arhitecții vor discuta probleme tehnice ale construcțiilor și se vor întreba în ce mod ne putem proteja de căldura soarelui sau, dimpotrivă, o putem folosi. Problema aplicațiilor practice ale energiei solare va fi abordată la toate nivelele, de la pompele mici folosite la scosul apei în Africa occidentală, pînă la proiectele concepute la scară națională, asemenea celor din Arabia Saudită și India. Cercetători americani, francezi și greci vor vorbi despre transformarea energiei solare în electricitate cu ajutorul pilelor fotovoltaice sau a «suprafețelor selective». Cîteva ședințe vor fi consacrate utilizării acestei energii de către plante și mijloacelor de a folosi cît mai bine soarele în agricultură. Țări atît de diferite și depărtate ca Bulgaria, Australia, India și Zambia vor trimite rapoarte asupra încălzirii solare a apei în piscine. Un alt număr de rapoarte se va ocupa de aparatele de distilare folosite pentru desalinizarea apelor în deșert sau pe malul mării. În ceea ce-i privește pe biologi, aceștia vor analiza acțiunea razelor soarelui și luminii artificiale asupra sistemului nervos și metabolismelor în lumea animală. O aplicare foarte reușită a energiei solare va fi ilustrată de exemplul cuptorului solar de la Odeillo, în Pirineii Orientali, care e utilizat în metalurgia fină și chimia pămînturilor rare și permite obținerea unor temperaturi de ordinul a 3 500°".

Carol Cadov, com. Modelu, jud. Ialomița. Nu dispunem de amănunte privind stadiul în care se află cercetările astronomului scoțian Duncan Lunan. Vom avea în vedere propunerea dv. de a scrie despre descoperirile sale.

Ion Arsene, com. Vernești, jud. Buzău. Vă mulțumim pentru aprecieri. Vă sugerăm să vă adresați revistei „Magazin istoric".

Insula Paștelui

Traian Mureșan, Cehal, jud. Satu-Mare. 1. Insula Paștelui (în engleză „Easter Island", în spaniolă „Isla de Pascua"), deși este o insulă izolată în Oceanul Pacific, în partea cea mai estică a Polineziei, este locuită. Aici s-ar afla între 600 și 1 000 locuitori. Are o suprafață de 179 km.p. Insula Paștelui, de origine vulcanică (aici se găsește cunoscutul vulcan Rano-Razaku pe ale cărui pante se înalță giganticele statui ce au dat celebritate insulei), a fost descoperită în 1772 de Roggenveen, în ziua de Paști, de unde și numele. Din 1888, insula aparține statului chilian. În ceea ce privește originea uriașelor statui monolitice, deși au fost emise mai multe ipoteze, încă nu există o părere definitivă asupra originii lor.

2. Insula Bouvet, tot de origine vulcanică, aflată în sudul Atlanticului, descoperită în 1739 de francezul Bouvet de Lozier, aparține, din anul 1927, Norvegiei.

Dumitru Petrescu, București. Vă mulțumim pentru sesizare.

Virginia Pain, Cîmpina ; Papp Attila, com. Dumbrava, jud. Timiș. Sperăm ca noul serial, început în nr. 25, despre duelul armatorilor Onassis și Niarchos, să răspundă unora din întrebările dv.

Poluare

T. Ionescu, Ploiești. Am răspuns de nenumărate ori întrebărilor dv. În ceea ce privește poluarea aerului și a apei, se înțelege că aceasta constituie o problemă pentru toate statele, indiferent de gradul de dezvoltare industrială la care au ajuns. De nenumărate ori s-a relevat, cu prilejul a diverse întruniri, primejdia poluării de la țară la țară, prin curenții atmosferici, apele rîurilor etc. Este și motivul pentru care problema poluării a fost înscrisă și în agenda O.N.U. (vă amintiți, desigur, conferința de la Stockholm din iunie anul trecut), precum și în recentul document adoptat de reuniunea pregătitoare de la Helsinki. Pentru a ilustra afirmațiile privind răspunderea tuturor statelor în problema poluării, vom recurge la exemplul apelor poluate ale Rhinului care au constituit, în ultimele luni, obiectul unor aprinse dezbateri și cercetări. Unul din experții întruniți în urmă cu cîteva luni, sub egida UNESCO, pentru a discuta această problemă, dr. Martin Geiger, afirma : „Rhinul își are izvorul în Alpii elvețieni și se aruncă în Marea Nordului, pe coasta olandeză. Or, elvețienii pot vărsa în fluviu, la Basel, oricîte materii poluante ar dori, apa lor va rămîne potabilă, în timp ce olandezii, chiar de n-ar arunca nimic, ar avea tot o apă improprie consumului". Revista „New Scientist" scria, recent, că deșeurile industriale ale uzinelor chimice franceze și vest-germane, cele șase milioane de tone de sare, subprodus al uzinelor alsaciene de potasiu, inclusiv căldura degajată de centrale aflate de-a lungul fluviului, au ucis aproape în întregime viața animală sau vegetală din Rhin. Or, pentru înlăturarea poluării galopante a apelor acestui fluviu, cît timp mai e posibil, sînt necesare măsuri din partea tuturor statelor riverane, măsuri care, în parte, se aplică deja, iar în mare parte, se află în discuție.

Romeo Marinescu, Râmnicu-Vîlcea. Ministatul Monaco nu este membru al Organizației Națiunilor Unite și și-a manifestat dorința de a participa la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. În documentul publicat în nr. 25 al revistei veți găsi lista statelor participante la conferință și propunerile privind contribuțiile lor financiare.

Vasile N. Leonte, Constanța. Vom avea în vedere propunerea dv. de a reveni cu amănunte asupra reformei scrierii chinezești. Într-adevăr, în ultimele decenii mai multe popoare au adoptat alfabetul latin pentru scrierea lor : de pildă, Turcia, Vietnamul.

Alexandru Nicolescu, București. Spațiul redus al acestei rubrici nu ne permite publicarea articolului trimis. Vă sugerăm să vă adresați altei reviste. Reamintim, de asemenea, că, asemenea practicii existente în toate redacțiile, manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Eduard Plummer, Reșița. Nu dispunem de datele solicitate. Adresați-vă unei reviste de geografie. Așteptăm alte scrisori.

Valeriu Ghiță, com. Bărcănești, jud. Prahova. Consultînd articolele economice despre R. F. Germania și Franța care au fost publicate de revista noastră, veți constata că afirmația dv. nu este adevărată. În legătură cu cealaltă întrebare, vă propunem să consultați Dicționarul enciclopedic român.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

COMBINATUL CHIMIC

FĂGĂRAŞ

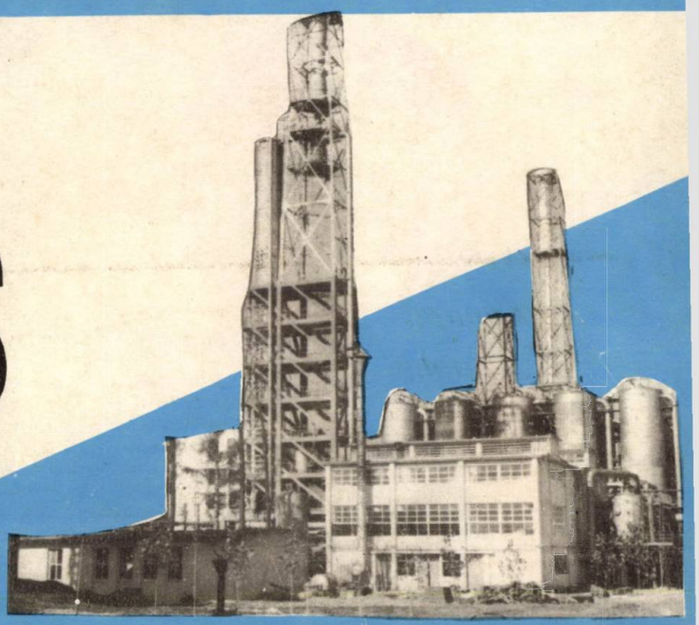

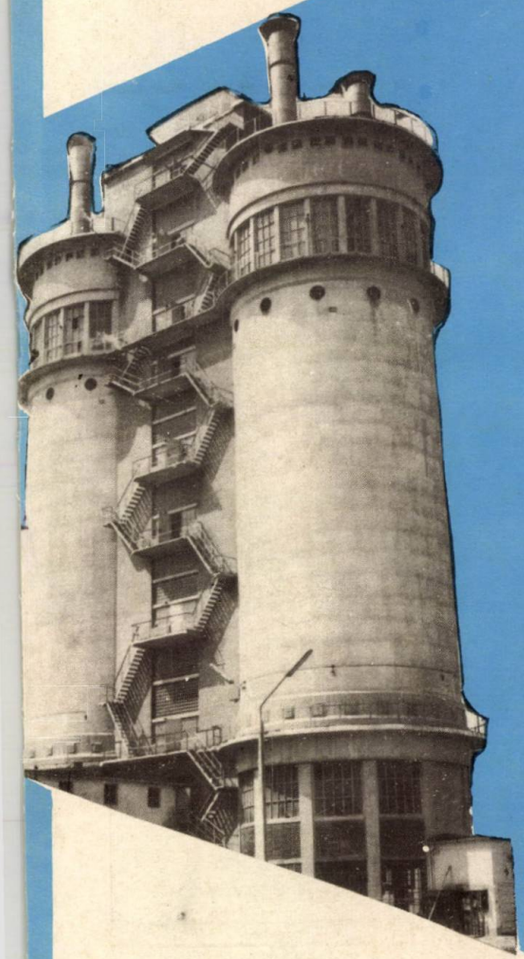

produce şi livrează :

amoniac anhidric 99,8% ; amoniac în soluţie 25% ; acid azotic 98% ; oxigen tehnic ; azotat de amoniu ; azotat de bariu ; azotat de zinc ; azotat de plumb ; azotat de magneziu ; azotat de sodiu tehnic ; sulfat de sodiu tehnic ; sulfit de sodiu tehnic ; anilină tehnică ; resorcină, pulbere şi granule ; rigidoplast, tip N, NC, NP, E, T, FAF_2, fenocord, fenoplast „C" ; aminoplast, pulbere şi granule ; celuloid ; obiecte industriale presate din aminoplast şi rigidoplast ; nitrobenzen tehnic ; mononitroclorbenzen ; paranitroclorbenzen tehnic ; dinitroclorbenzen tehnic ; ortonitrotoluen tehnic ; paranitrotoluen tehnic ; nitrotoluen tehnic ; fenol ; nitox 14 ; dibutox.

COMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAŞ

ROMÂNIA - telefon 1520, telex 012228

O mobilă practică pentru apartamentul dumneavoastră realizată de

INDUSTRIA LOCALĂ BRĂILEANĂ

CONSILIUL POPULAR AL JUDEȚULUI BRAILA, INTREPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ STR. IMPĂRATUL TRAIAN NR. 7, TEL: 12168 ȘI 13256

Ușor de amplasat în apartament, masa extensibilă este și îngrijit finisată. Dintre numeroasele sortimente de mobilă vă recomandăm și sufrageria STYL; masa pentru televizoare, tip SIGHET; scaune pliante; canapele; scaune tapițate DÎMBOVIȚA; mobilă de hol

Lei 2